

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszabás szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felölő szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. — Egybe szám ára 24 fillér.

A katonák ellátása fehérművel.

Akcio a fogságból visszatérők felruházására.

Orosz hadifogságból most már tömegesen jönnek haza sokat szenvedett véreink. Mielőtt szülőfalujukat megláthatnák, nagy táborokban gyűjtik őket össze, hogy egészségi állapotukat megfigyeljék.

Tengersok időt töltöttek nyomorban és piszkokban és így nem csoda, ha utolsó fehérműdarabjuk is leszakadt testükről. A gyűjtőtáborokban tehát nemcsak testi nyálvalyáiktól, hanem rongyaiktól is meg kell őket szabadítani.

A m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalának vezetője azt az eszmét vetette fel: forduljon a hazatért hadifoglyosok sorsában a legközelebbi hozzátartozóihoz!

És hogy az eszme minél hamarabb testet öltson és hogy sokat szenvedett véreink minél sűrűbben megkapják a legszükségesebb fehérműdarabokat: a m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala sok százezer példányban több nyelvű levelezőlapokat nyomtatott, melyeket a gyűjtőtáborok parancsnokságai szétosztának a fogságból visszatért véreink között.

Néhány nap múlva tehát a levelezőlapokat megküldik a magyar fogolytáborok ideiglenes lakói feleségüknek, anyjuknak, apjuknak, testvéreiknek vagy sógoruknak, komájuknak, jó embereiknek...

Aki ezek közül a levelezőlapokat megkapja: egy pillanatra ne habozzék, hanem sűrűn küldjön szeretettel vérenek 2 inget, 2 alsónadrágot, 2 kapucniat, hogy mosással válthassa ezeket. Aztán meg írja le egy papírdarabra, hogy mit küld a csomagban és ezt az írást is csomagolja a fehérműek közé. Végül pedig külön még egy levelezőlapra is tudassa a táborban vesztelő hadifogollyal, hogy mi mindent tett az elküldött csomagba, mert ha nélan a küldemény a postán elkallódnék, a kár: hamarabb lehetne megállapítani.

Bár a m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatala még a postánál is közbenjár, hogy a csomagokat a legközelebbi gondossággal szállítsa, mégis megtörténhetik, hogy a háború okozta nagy késedelmek miatt néhány csomag akkor érkezik a foglyokat gyűjtő táborba, mikor már a címzett onnan tovább utazott.

Ez esetben a gazdátlan csomag tartalmát a tábor parancsnoksága oda adja egy másik szenvedő magyar bajtársnak.

Aki azonban nem, szívesen törődik

abba, hogy egy ismeretlen magyar emberrel jöttet gyakorolt, az, ha megtudja, hogy csomagját nem a címzett kapta: kérjen a m. kir. honvédelmi miniszterium Hadsegélyező Hivatalától (Budapest, V. Akadémia-utca 17.) kárpótást. A bevény be-
küldése ellenében megkapja a katonai kincstár által megszabott térítési összeget.

Segítsünk tehát gyorsan hazavágyó véreinken!

NYILT LEVÉL

Nagyságos dr. Sabján Gyula
polgármester urhoz.

A nagykanizsai miséra plebsünk sajnos, gyakori alkalmá kinalkózott a háború utóbbi két esztendejében azon szomorú tapasztalatra, hogy őket a m. kir. dohánytözsédekből a tözsédtulajdonosok vagy üzletvezetők sok esetben kiméletlen modorral kitessékeltek. Háborus szimploéma ez, melyből a közönség majd a jövőben remélhetőleg levonja a következtetéseket.

Azonban a közhivatalokban is találkoznak egyesek, kik a közérdek rovására cselekszenek akkor, mikor a saját mérhetlen fontosságú egyéniségük iránt láptól töves hitükben másoknál a közérdek szolgálata akadályozzák.

Igen tisztelt Polgármester Ur! Egy városzerte általánosan ismert sérelmet orvoslást kérem tőled. Száz és száz tanu bizonyíthat azon állításom mellett, hogy a polgármesteri előszobában a sérelmek orvoslása céljából hozzá bejutni óhajító városi lakosok

Bugsch Aladár ezredes beszéde.*

A 20-as honvéd tábori ezred tükerezésidéjének, 5-ik évfordulóját a 20-as hősök emlékének megörökítésére szenteltük.

A nyolcven hősök emléktáblájának misével egybekötött leleplezés után itten gyűltek össze hogy Isten dicsőítésére, a vallás ápolására és a huszas hősök emlékének megörökítésére epulendő kápolna alapkövét lerakjuk.

Ezen alkalommal tekintünk vissza a 20-asok dicsőségét hirdető harcok sorozatán.

Ma négy ére, hogy a 20. honvéd gyalogezred Uhov-nál, 1914. augusztus 28-án, először szembe került akkor még óriási erejű ellenségével, az oroszal.

Feljejtethetlen szép napja az a csata, az ezred tükröztsége, történetünknek. Mint a vihar, ellenállhatatlan áradattal támadtak a huszasok az ellenségre és diadalmasan megverték.

Ezután számtalan esztáiban és ütközetben megmutatták a huszas honvédok, hogy karjuk acél, akaratuk töretetlen, vitéltségük és bátorságuk felülmúlhatatlan.

*Emlonéma az ezredparancsnok a huszas honvédek táborában tartott kápolna alapkövetelésénél 1918. aug. 28-án.

Galicziában Magierow, Zamek, Dunujeze, Volosy, Rawa-Ruska, mind dicsőséges harcok színhelyei.

A San menti harcokban Kostow-ig verték vissza az orosz, Krakkó ősi vára előtt Pryborownál, Bucznánál és a Dunajec mentén áthatolhatatlan gátat alkottak a 20-asok.

1915. február 8-tól a Kárpátok hó takarta béréen nagy nélkülözések és szenvedések közt védték ezredünk töretetlen szilaj lelkesedéssel és számtalan rohammal a haza határát.

A Gorlicei Autórs után a Bisztrica halálvölgyén át Lublin-tól Bresszlitovszk-ig elődöztök, fogtuk, pusztítottuk a muszkát. Ózkor már Luck és Dubno vidékén, a volhynai erők moerasas sűrűjében harcoltak a huszasok régi hővél és lelkesedéssel. Boguslawkát minden ellenállást elszoró rohammal foglalták el szeptember 29-én.

Ezután következett ott 8 hónapban át a munka ideje, az állás harca.

A Luk-i áttörés után a Stry és a Stochod partján verték vissza a támadó hullámokat, Mielenk-nál álltunk rombolói induló erejét s mire nemegint behavazott, vége lett az első nagy felvonásnak, elmentünk délre.

A mult év tavaszán még nem is rúgyeztet, már ott jártak a 20-asok a karaszit fensik nehéz útján a Plenski-nál a Fajti Hrib és Kostanjevica közötti állásokba. A X Isonzo csata, forró pryo-
zében acélnál keményebb lélekkel védtek az állászásoknálaink. Cadorna legnagyobb csatája Kostanyevica mellett a 20 sok karján törték meg.

A XI. Isonzo csatában Staralovca szikláin vérzett az ezred és szilaj rohamával elősegítette a Herma megmentését.

Mult óskor mint a fergesz rohantuk az Isonzo, a Tagliamento és Livenza vizén át. A Piave-nál állt meg a digó, ott is a Piave szigetén Pasarella-nál rohammal öztük vissza a Piave második ágán át és verték tünkre.

Ez évben már harmadikban állta útját a huszas honvéd az olaszoknak a Piave-nál az II. Montelloval szemben.

Ezredünknek méltó vetéltsárai voltak a huszas többi alakulások. A huszas népfőlkölök Chodel-nél estek át kemény tussban a vérkeresztségnek, majd az adolinai magasztokat foglalták el diadalmasan és tartották becsülettel a nagy erővel megújuló támadások ellen.

A 20-asok népfőlkölök történetének egyik legdicsőséges napja a Pili-ca-i harom. Kétszer mentek készítésre, roham indult roham után és a Pili-ca-i magasztal a huszas népfőlkölöké lett.

Az első karácsony első ünnepein már a Lukow-i szorokban harcoltak Baligrod nál s a Csizna-i harcok huszas népfőlkölöké nevezék fűződnék.

De hol nem harcoltak huszasok!

naponta órák hosszág várakoznak, mikor Király Sándor városi mérnök nálad van. A városi alkalmazottak, kik aktáik aláírására miatt óhajtának polgármesterihez bejutni, egész éven át nagyon is jelentékeny időt kénytelenek a várakozással elpújni ugyancsak azért, mert a mérnök urnak végtelenségbe nyúló referenciákat máltóztatik nálad végzési.

Mivel az utóbbi időkben ugyanezen akadály miatt én sem tudtam, mint a gabonaátvételi bizottságnak ellenőrzésére a m. kir. közlelmézesi miniszter által kinevezett közege, hozzád bejutni, mult hó 27-én végre idő szükhathat magamnak arra, hogy dr. Prack István tanácsos urhoz, mint polgármester helyetteshez és az élelmézesi ügyek vezetőjéhez forduljak. Természetesen nem tudtam azt, hogy nála, — éppen Király ur referál. Röviden a végeredményre térek: Király ur öfelsége a más tulajdonját képező helyiségből engem szegény jámbor alattvalót kitesékeltek.

Ezek után kérdöm tőled tisztelt Polgármester ur: ha sem a polgármester, sem az élelmézesi ügyek vezetője az én hivatalos jelentésem, vagy a tapasztalt visszaélések orvoslására vonatkozó javaslataim átvételére nem megközelíthető, vajjon herceg Windischgrätz közlelmézesi miniszter, vagy Szerecsényi György kormánybiztos urak valamelyikéhez forduljak-e hivatalos minőségemben? Vagy ott is vannak Királyok, kik engem ebbeli teendőmben megakadályozhatnak? Én szegény állampolgára sokat szenvedő magyar hazámnak, azért áldoztam egészségemet, azért járok rongyokban, azért nélkülözök családdal

együtt, azért adtam annak idején a flamat önként, azért adtam eszládom és önmagam aranyemléjét a hazámnak s azért küzdöttem 30 év óta nemzeti kultúránkért mint tanító és az irodalom érdekében azért dolgoztam korá ifjúságom óta a kritika által többször is méltányolt eredményű, hogy most egy olyan valaki részéről érintsen súlyos sérelmet egyéni repulációmban, a kinek ilyen magatartására soha okot nem adtam.

Sem a nevem, sem a korom nem engedi meg, hogy a rajtam esett sérelmet megtorlást engedjem. Hivatalos minőségemben, a városházán esett rajtam ez a sérelmem. Mint a városi közigazgatás fejté, — felkérlek tisztelt Polgármester ur, hogy Király mérnöknek ezt az indokolatlan magatartását az általam elfogadható formában aural is inkább légy szives reperiálni, mivel ellenkező esetben megbízhat somról a kormánybiztoshoz intézendő indokoló levelemben lemondok.

S még pár szavam van Király mérnök urhoz. 51 éves, beteges ember vagyok, jelenleg is súlyos gyomorajba miát állandó gyógykezelés alatt. — De állampolgári és egyéni becsületzavaram fogadom, hogy ha ő mint fiatal felgyeberő ember velem szemben tanusított magaviseletének jóvátétele céljából ezt a módot elfogadja, — én vele együtt jelentkezem front szolgálataira a m. kir. 20-ik honvéd gyalogezred parancsnokságánál.

NAGY LAJOS.

HUSZAS HÉT.

Bukovinában uj 20-as népfelkelő ezred alakul. Dornavatra-nál az oroszok nagy támadások egyik gyújtópontjánál dönthetetlen ércaképek állanak az uj ezred hősei.

A hires hármast határt Kirilbabát ők segítene védni a messze Ukrajnában az ő lobogójuk áll. Bosznia földvárjaiban öreg zalaik Wernld pus-kával védtek a házát.

A Lovcen-re 20-asok mennek és Albánia mocsárszáz határain öreg hadtápos legények állanak szemben ráccal, franciával, tallánal.

Limanovánál 20-asok is rohamoznak, Toporuc és Barance harcaiban 20-asok is véreznék.

Tirol bérce szikláin zalai és vespéprói legények védtek a Zugna Tarta-t. Az oldali betörésnél erős melleikkel harjták el az orgyilkos töröt és Brassóban utcai harcokat vívnak.

Ahol ellenség támad a házára, ott voltak mindig a mi véreink.

Ényki dicóságes hős tett sok vért, sok életet követelt áldozatul.

Számlatlan 20-as hős áldozta fel legdrágább kincsét — életét — királyiért és hazaiért.

A harcetek minden részében nyugsznak huszas hőnsiek és messze-messze édes hazánktól porladoznak.

Mintán nem adott meg nekik, hogy édes hazánk drága földjéden pihenhessenek, legalább diés emlékükn, felejthetetlen nevük hadt éljen közöttük örökké.

Arany betével védtek be névüket halált megelőző bátorságukkal a huszas babérszoru leveleire, a kegyelet és szeretet jeléül, arany betekkel fogjuk megörökíteni az épülden kápolnában hős nevüket örök-örök időre.

Éljenek továbbra is drága huszas vitéz hőnsiek közöttük, legyenek mintaképeink, tanítsák és buzítsák a fiatal 20-asokat és az utjokot, miként kell királyiért és hazáért vitézlen harcolni.

Méltóságos és föztisztelendó Püspök ur. Az összes 20-asok nevében tiszteletjesen kérem emlékművünkre föpásztorai állását. Eggyidejleg kérem mélyen tisztelt vendégeinket az alapkö letéleténél való közreműködésére.

mesteri a virtuozitása és stílus előadásának minden része tobzódik a művészi felfogás izmoságától. — Tiszteletreméltó dologheli késztültségét a hibátlan, erőteljes billentésben egyenletes és gömbölyű trillálban, jeles pedál kezelésében tapasztaltok legszembeszökőbben. A kelkes ünneplés mindennél fényesebben bizonyította, hogy Pásztor Irma nekünk versenyen kívül áll, legkedvesebb zongoránkunk. Zádor Dező operanékes szereplése inkább könnyebb fajsúlyú művészt megnyilvánulása volt. S azután Deák István gondorkamfévész ált a közönség elé Koelman, Popper, Csajkovszky voltak műsoron. Finoman, graciózus jászott brilliáns technikai tudással s átérzéssel. Lavinaszerűen omlott minden száma után a tetszés tapsvihara a művész felé, akinek művészeté eruptív erővel mutatta meg Deák István nagy erejét a gondorka játékban. Hatást nem ismerő szédletes technikai tudása ma már egy kiforr művész egyéniség szolgálatában áll. Zárószámunk Diskai József jött finom, kell-mes tenorjával Rigotettből a herceg belépőjét énekelte s Kasoós Rákóczi megtérését. Hangjában valami áterikus finomság csendül s anyyi szív, anyyi forrásig léktet. mint kevés tenorista énekében. A közönség kedves, meglítht művészt - tombolva ünnepele Diskai Józsefben. A kisérek Blumenschein Vilmosné és Szigetli Sándor voltak. Nem dicérik őket újból. Nevük a siker, a tudás — ezt újból megmutatták. Örömmel láttuk, örömmel hallottuk őket, mint mindannyiszor, a hánszor bűvés hangszerűk mellett élnék.

A huszas hét eseményeiről írván, mint kimagasló epizódot kell itt dícsérettel megemlítenünk Dömös Gyula százados előadását az Uránában. A jeles százados szép epitofumot írt a huszas vitézségről. Községes joggal ünnepele a kiváló előadót s íróit Dömös személyében. Dr. Gálos Reszó hadnagy pedig a huszasok olaszországi harcából tartott értekezés előadást a Berlin nagyszögében. Ide kell szólnunk a huszasok küldöttségének is híret Br. Szurmay honvédelmi miniszternél. Ez is a huszas létén történt. A huszas ezred tulajdonosát Bugseh Aladár ezredes idővöltte. A szép szónoki remek, amelyet örömmel tárnánk olvasóink elé — a huszas lélek mélyéből fakadt s az ezred büszkeségét s örömet tolmácsolta a felett, hogy a legfőbb hadúrja miniszter nevezte ki a huszas ezred tulajdonosává. Bugseh ezredes lelkes, hazafias szavaira, amelyek anyyi reminiscenciát foglaltak magukban a miniszternek a huszasokkal való viszonyából, a honvédelmi miniszter szép szavakkal válaszolt. Itthon pedig tovább folyt a huszas hét minden öröme, minden gyönyörűsége. Érdekes, megkapó jelenetek ismétlődtek s az egész város ünnepi színben uszott. S mindez — mint hamares beszámolunk — dus forrásra volt huszasaink rokkant alapjának. A közönség jól mulatozt s a kasza mindenütt jól tellett.

Darus örnagy pedig minden munkatársával egyetemben örömmel nézte minden vonalon a sikert. Tisztabíró öröm kevés ember lélekéből hasadt míg ki, mint a fardagság hét alatt Darus örnagy lelkéből. Legyen kritikánk epilógusa ismét az ő jól megérdemelt dícsérete.

Dr. Lukács József.

Központosítják a borkivítelt.

Néhány hét előtt nagy izgalmat keltett a borkereskedők között ez a hír, hogy a borkivittelt központosítani fogják. Mint illetékes helyről közlik, a tervvel komolyan foglalkoznak, azonban a centralizálás csak az Ukrajnába szállítandó borra és pezsgőborra fog vonatkozni s lebonyolításával a Haditermény Rt.-ot fogják megbízni. A Haditermény egy szindikátus utján fogja kezelni az ukrainai üzletmelynek hasznából kétharmad rész az államot illeti meg.

HIREK.

Asztr. nagyonnepi istentiszteletek sorrendje:

Roshasonon előestéjén, f. hó 8-án, pénteken, délután 7 órakor mariv ima; 7-én, szombaton. Roshasonon első napján reggel 7 órakor schachrisz ima, d. e. fél 10 órakor muszaf, d. u. fél 4 órakor mincha, este fél 8 órakor mariv ima; f. hó 8-án, vasárnap, Roshasonon második napján, reggel 7 órakor schachrisz, d. e. fél 10 órakor muszaf, d. u. fél 4 órakor mincha ima.

Szolgabíró választás.

A jövő hétfőn lesz a megyebizottsági gyűlésen a nagykanizsai járás főszolgabírójának megválasztása. A főszolgabíró állást, mint általában tartják a s közökhaj is kívánja, Gyömörey István szolgabíróval töltik be, akinek több éves szolgálata, s rátermettsége, jó szíve — amint a jegyzői kar egy legújabb gyönyörűn megvezetést írta mondja — mind azt kívánják jogosultnak, hogy Gyömörey István végleg a miénk maradjon, a kanizsaiaké s a járás élére kerüljön.

Háborus utazás.

Ki nem ismeri a háborus utazás gyönyöreit? Nincs hely és hiába a legerőteljesebb offenzíva a vasuti kupék ajtaja előtt, hiába a legtelkeseredebb közhelre, nincs ölhely. Az utasok ötlete azonban kifogyhatatlan s néhány hét óta megjelentek a folyosókra a kis vadászszékek, aróv hálóruhákat alkalmazosságok, amelyeket játékereskedések egy héttel ez előtt még 22—24 koronáért árultak. Amióta azonban helypótlóvá neveztek ki, természetesen a duplájára szokott az ára. Egy szemületes vidéc végig is hazavet a vasuti folyosókra a egy-kettőre megkötötte az üzleteket. Kihuzott a kabátját áll három ilyen vadász széket s ötven koronáért kinalgatta. — Kettőnek azonnal akadt gazdája, a harmadikra azonban erősen elködtött egy kóvér ur: csak negyvenét akart adni érte, annyiért pedig nem volt eladó. — Abos felé mégis csak elfáradt a takarékos utas és megszólalt:

— No, — adja ide azt a széket. Itt az ötven korona.

— Csak hetvenért, — válaszolta az eladó, aki kényelmesen üldögélt rajta, míg a kóvér ur ugyan csak váltogatta a lábát. Hol az egyikre áll, hol a másikra, akár a gölya.

— Mit tehetet egyebet! Fáradt volt nagyon. Kiveté a tárcáját s kifizette nagy mérősen a hetven koronát.

Felomelik a hadiárvek segélyét.

Az 1917. évi IX. törvények 6. §-a értelmében a háború alatt és a háború következtében elcsélt, eltűnt vagy meghalt legények állományhoz tartozó magyar állampolgárok gyermekeinek ideiglenes évi segélyét a következőképpen emelik fel: Évi 96 korona segélyben részesülnek az atyáknál árvek fűk 17, lányok 14 éves korig. Évi 192 koronát kapnak a szülőknél árvek, ha kettőnél többen vannak akkor 139 koronát. Évi 144 koronát a házasságon kívül született árvek, ha az özvegynek katonai nyugdíja van és segélyt is kap. Évi 264 koronát kap, a házasságon kívül született árvek, akik elcsélt tartott el. Ha kettőnél több az árva, úgy évi 204 koronát. Minthogy ezek a segélyösszegek még az 1917. évi viszonyokhoz vannak mérve, amióta az élt: vizion megdrágult, e segélyek alighanem újabb s vizion szorulnak.

Kincstári rendőrséget szerveznek.

Egyik fővárosi lap értesülése szerint a jelenlegi pénzügyi szervezet helyébe kincstári rendőrség

lép, amelynek rendes tisztikara, altisztikara és vezérigazgatója lesz, akik a V. fizetési osztályba kerülve vezérőrnagy ranggal. A testületbe felvételük, akik a pénzügyi pályára készülnek, másodsorban akik a katonai képzettségnek eleget tettek. Szakaszparancsnok az lehet, akinek hat vagy ennél magasabb, szakaszparancsnok helyettes, akinek négy vagy ennél magasabb középiskolai képzettsége van. A kincstári rendőrség központja a pénzügyminiszteriumban volna. Azútan volnának főparancsnokságok, kerületi parancsnokságok és szakaszparancsnokságok.

† Ifj. Bognerrieder József.

Ezer golyó svávitet tle mellett, ezer halál lesekdelte rá ott a gízsi küzdelmek esataerein s ő megszabadult, bátran harcolva ezer halállal szembe nézve.

Kint hadifoglyok ette föjéide az orosz föld keserü nyerté mig nem visszakeresztet ide édes hazán földjére, hol a magával hozott káros betegség kioltotta ifjú életét s immár itt nyugszik a helybeli köztöltő legyan sutógó fának csendes árnyában.

Fájdalomtól megtört szívvel íratták édes atyja, anyja s a bánatos rokonság, kiknek lelki vigasztalja meg a mindnyájunkat gondozó mennyei Atya.

A burgonyatermes lefoglalása.

A hivatalos lap a köznevelési miniszternek végrehajtási utasítását tartalmazza a burgonyatermes zár alá vételéről. E szerint azok, akik nem burgonyatermelők, vagy akiknek termése házi szükségletnek nem felezi, saját házi szükségletükre burgonyát az alábbiak szerint vásárolhatnak. A vásárláshoz vásárlási igazolvány kell. A vásárlási igazolványt az illetékes községi előjáróság (polgármester) állítja ki. Ennek kiállításával egyidejűleg az engedélyt nyert fogyasztót a közellátásban részesülők sorából törölni kell.

A vásárlási igazolvány alapján: Borsod, Heves, Ung, Zólyom vármegyék és Kassa, Miskolc városok területén lakó ellátatlanok jogos házi szükségletükre saját törvényhatóságuk egész területén burgonyát szabadon vásárolhatnak, ellenben Abauj-Torna, Árva, Bereg, Gömör, Liptó, Máramaros, Sáros, Szabolcs, Szatmár, Szepes, Trencsén, Turóc és Zemplén vármegyék területén lakó ellátatlanok csak saját községük területén és csak olyan termelőktől vásárolhatnak, akik burgonyát 30 kat. holdnál kisebb területen termeltek, vagy akiknek feles burgonyatermése a 10 waggont meg nem haladja.

Olyan fogyasztóknak, akik burgonyaszükségletüket valamely családbelijütők ingyenesen kapják, az ennek elszámításához szükséges állítványokat esetről-esetre adott engedély alapján az Országos Burgonyaközvetítő Iroda állítja ki.

A miniszter elrendeli a termelők (készletbirtokosok) jogos házi és gazdasági szükségletét meghaladó feleslegesség hatóságai igénybevételét (rekvizírást) és pedig oly módon, hogy a törvényhatóságok első tisztviselői a törvényhatóságokra a természetesen előmennyel árnyban állóan kivettelt kontingenst elsősorban önkéntes felajánlás útján, ennek sikerlenségese esetén pedig egyidejű tönyleges реквизиálással is felteendő biztositani tartoznak. A реквизиálási (önkéntes felajánlás) eljárás legkésőbbben 1918. szeptember 15-ig kell befejezni.

Az önként felajánlott készletekért a rendellelt megállapított legmagasabb áron felül 5 koronás ár-löbbléttel, a реквизиált tételéket ellenben csak a rendelkezett megállapított legmagasabb ár fog a tönyleges ártétel alkalmával kifizetni. A Burgonyaközvetítő Iroda a közvetítéssel beszerzett burgonya után 1 K 50 f jutalékot szedhet.

Elésava talált ocesemő holttest.

Gyulafrátrót községben a csendőrk feljelentése folytán egy újszülött leánya holttestét találtak meg elésava s kertben. A nyomozás kiderítette, hogy az

özv. Hoek Jánosné golyufrátróti nőé, aki a születést titkolni akarta s állítása szerint, miután a kislány halva született, szárt a kertben eltemette. A vizsgálatot Csákány Sándor kir. törvésk vizsgalóbiró vézeli s a vizsgálat lez hivatva kideríteni, hogy az anya állítása megfelel-e a valóságnak s hogy esetleg nem erőszakos uton idézték-e elő a kis újszülött halálát?

Alapítványi helyek a kissezbeni földműves lakóban.

A hivatalos lap pénteki száma közli a kissezbeni földműves iskolánál folyó évi október hó 15-én betöltendő 10 alapítványi hely pályázati feltételeit. Az alapítványi helyekre elsősorban azon sárosmegyei ifjak vétetnek fel, kiknek atyja vagy egyéb családfenntartó vértökona a háboruban elesett, vagy rokkanttá lett, másodsorban pedig oly szülők gyermekei, akiknek tűzhelye az orosz betörés folytán elpusztult. Ha ilyenek nem jelentenek kellő számban, úgy az alapítványi helyekre bármely szegénysorsú szülőtől származó sárosmegyei illetékes ifju felvétel. Az alapítványi helyekre felvett ifjak a teljesen ingyenes oktatáson kívül diájtalanul nyernek élelmezést, lakást bútorral és ágymennel, fűtést, világítást, mosást, betegség esetén orvoslást, az oktatáshoz szükséges tankerti és gazdasági eszközök használatát. Az alapítványi helyekre csakis oly földműves osztályhoz tartozó ifjak vétetnek fel, akik 17. életévüket már betöltötték és a mezeti munkák végzésére ép, és az egészséges testalkattal bírnak, mit orvosiag tartoznak igazolni. Katonai kötelezettségüknek eleget tett ifjak előnyben részesülnek. Kellőképpen felszerelt folyományok legkésőbb szeptember 20-ig a kissezbeni m. kir. földműves iskola igazgatóságához nyújtandók be.

Borkereskedelmi vállalatok alakulása a vidéken.

Kecskeméten 300.000 korona befizetést adepól-kével alakult meg az Elő Alföldi Borkereskedelmi Részvénytársaság. Az új vállalat főcélja a keceméti szőlő- és gyümölcstermeselés előmozdítása és fejlesztése a termeléshez szükséges cikkeket beszerzésnek megkönnyítése, hordó- és kosárgár felállítás útján. — Szegszárdon 1.500.000 korona alapítókével megalkult a Szegszárdi Borértékesítő Részvénytársaság, amely átveszi Kramerer József pinocfelezését és készletét.

70—80 koronás napszámberék.

A verségi közgazdasági egyesület szőlő- és borkeddasági szakosztályának hivatalos jelentése szerint a mezőgazdasági munkabérek mégse emelkedést mutatnak. Így a fűtőnapzám 40—50 korona, női napzám 36 korona, arató munkások napzámja 70—80 korona volt.

Tenyésszállat behozatal Svájból.

A földművelésügyi miniszter megbízottjának sikerült Svájból nyolcvan darab tenyésszállatnak Magyarországra való behozatalt biztosítani. — A beszerzési ár darabonként 2500 frank.

Fémrekvizálás.

A hadseregnek fémme ellátása érdekében az összes Állami tanintézetek harangjait és csendőrk össejreit és a miniszterium rendelkezése szerint be fogják szolgáltatni.

A órna karrierja.

Hála a lánkereskedelemmel a órna is megfátotta a tempóban, amelyről Álmodni sem mert. Egy orsó, amelynek békéből ára 24—30 fillér volt, ma 40-től 50 koronába kerül. A órna elosztásával foglalkozó központ igért ugyan valamelyes mennyiséget minden háztartás részére de ugyrátsuk ezt az ígéretet is elkönyvelhetjük a többi háborús ígért mellé. Ez a mindinkább fenyegetőbb való órnásnésg, amelynek oka abban rejlik, hogy Magyarországon nincs számottevő órnagyár, s csupán a békéből készletre vagyunk szorulva, a magánháztartásokon kívül a szabóipar sújtja legérzékenyebben.

„BERLIN” IRODALOM.

**Nagyozgó Nagykanizsán,
Erzsébettér Szarvas-Szálloda.**
Az ujonnan átalakított modern nagytermében
minden nap tartatik előadás,

hol mindig a legujabb, legszebb és legérde-
kesebb s legválogatottabb műsorra talál a t.
közönség. Mindenik előadása a kinematografia
legelőrendű, legujabb s legremekebb alkotásai-
ból van összeállítva. Szébb és érdekesebb
és tanulságosabb műsort sem a budapesti,
sem a bécsi nagymozgókban sem lehet látni.
A „BERLIN” színház agilis igazgatója mind-
dig a legujabb és legválogatottabb s legér-
tekebb moziműsort mutatja be, finom mű-
vészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az
előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb
tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A
művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű
zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik
nap új remek műsor. A „BERLIN” nagy-
mozgó színház látogatását mindenkinél a
legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap
él 7 és 9 órákor. Vasár- és ünnepnap 3-
5, 7 és 9 órákor. A m. tisztelt közönség
szíves pártfogását és az előadásón való pon-
tos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy
jegyeiket lehetőleg előre megváltani sziveskedjenek.

— A pápaválasztás jogtörténete és
tétéles joga Irta: *Dr. Lukács József*, főgimn.
tanár. A vaskos munka a pápaválasztás tör-
téneti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen
alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanu-
ságos olvasmány, amely míg egyrészlről szigo-
ruan tudományos, másrészlről könnyed stí-
lusú, élvezetes olvasmány. A világtörté-
nelem jelentős mozzanatainak ismerete minden
kultúrember tudásának szükséges része. A
mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József
könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti havi-
lapot (szerkesztő Andor József) vastag tartalom, ér-
dekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot
melen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 16/c. —
Előfizetési ár félévre 15 kor. Mutatványszámot közzé-
sével küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Ujság” minden száma
gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Uj-
ság” előfizetési ára negyedévre tíz korona. „Világ-
krónika” val együtt tizenkét kor. Megrendelhető a
„Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV.,
Egyetem-utca 4.) Egyéni megrendelhető a „Képes
Néplap” a legolcsóbb újság a magyar nép számára,
félévre 2 korona 40 fillér.

— Magyar Színpad. Budapest egy-
tlen színházi és zenei naplaja, az Krényi Nándor
szerkesztésében megjelenő Magyar Színpad teljes-
en új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal
országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik
meg és napról-napra a színház, zene, variété-
és mozi világból való érdekes közleményeken friss
híreken és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik
a vidék színházi és művészeti híreivel is. — Eddig
számba Herceg, Ercsény, Molnár Ferenc, Nagy

Endre, Porcsolt Kálmán és mások iriak cikkeket,
belső munkatársai a többi közt Harasnyi Zoltán,
Rutkay György és Oserna Andor, Nagy Endre sa-
ját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a
vidéki színházi fűrészságokról. A Magyar Színpad
előfizetési ára egy ávadra 28 kor., egy hónapra 3
kor. A kiadóhivatal Budapest, VIII. Rótk Sallárd-
utca 18. Kiváratra egy hétig ingyen küld mutat-
ványszámot.

A világháboru

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értésülésekkel, térképekkel, ma-
gyarozatokkal szolgál az

A Z U J S Á G

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Félévre 6 kor. 26 korona.

Félévre 28 „ f.

Negyedévre 14 „ f.

Egy hónapra 4 k. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.

VII. Rákóczi ut 54. szám.

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvo-
lák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és
lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

**CLUBSPECIALITÉ CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY
MODIANO FELÜLMULHATATLAN**

IGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjszámba szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Feladós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ár: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. —
Egyen száma ára 24 fillér.

A „régí” vagyonok — és a hadimilliomosok.

(Ö.) Manapság, amikor máról holnapra keletkeznek a nagy vagyonok a háborus konjunkturák kihasználása és élelme: értékesítése nyomán, a sajtónak feudális színezetű részében, de a nagyközönség legszélesebb rétegeiben is ólánk visszhangot vet az az eszme, hogy ezeket az új vagyonokat vagy a közterhek (adó) súlyával, vagy egyenesen az elkobzás egyes módjainak alkalmazásba vételével nyomják el, redukálják, illetve semmisítik meg és főleg keletkezésük lehetőségét akadályozzák meg.

Ami a fogyasztó közönségnek az árdrágítók fekete serege részéről kizsákmányolt és végreiben kiszipolyozott tömeget illeti ez az ellenszenv teljesen indokolt, teljesen érthető; a háboruban lecsuszott szellemi proletariátusnak, a fix fizetésből élőknek a felajdulása ez azok ellen, akik a mások nyomorúságát használják fel arra, hogy abból millióikat kovácsolják össze és akik egyszerűen a tömegnyomort-kötik be fejts tehátként istállóikba és mások kinyervegéséből fejjik ki maguknak a vagyon. Lélektanilag megmagyarázható és megérthető ezeknek az ellenszenv a gyorsan, máról holnapra keletkező vagyonokkal szemben. Hiszen a szegény ember mindig irigye, ellensége volt a gazdagnak, hát hogyan lenne most, amikor ezek az új vagyonok a szenvedések poklából merülnek fel és a szenvedők szemeláttára keletkeznek gyorsan, mint mérges lögcsepés nyomán a kelevény.

Azt azonban, hogy ezek ellen az új tőkék ellen éppen az ugynevezett „régí vagyonok” tulajdonosai indítják meg a kampányt akkor, amikor ezek a régi vagyonok ép úgy kivették és kiveszik ma a részüket a háborus konjunkturák hasznáiból és amikor a háború előtt elszegyedett dzsentri éppen a háború adta extra keresetek révén adósságaitól teljesen szabadult és tökéletesen rekreálta magát, az avatatlans szemlélő első pillanatra meg sem érti, — a dolgok lényegébe melyekben kell betekintnünk!

Lényegében a dolog úgy áll, hogy a régi vagyonoknak nincs joga szemrehá-

nyással illetni az új vagyonokat, mert ami a keletkezésük, megszületésük mikéntjéit illeti, egyik sem szimpatikusabb a másiknál, a különbség csak az, hogy a régi vagyonokra a közéletben való elhelyezkedés folytán bizonyos patina rakódott le, eredetük homályba, feledékenységbe merült és megmaradtak a társadalmi és főleg politikai előnyök, melyeket egy ily régi vagyon a boldog örökösöknek nyújtani képes.

A régi rablólovagvárok romjai, továbbá a levéltárakban őrzött, elsárgult pergamentre írott történelmi kultúrák megőrizték ezeknek a „régí” vagyonoknak a születési szépséghibáit. Sok ily régi vagyon származott abból, hogy a lovagvárok urai a kereskedők békés karavánjait rabolták ki; sok ily régi vagyon eredete, vezethető vissza szennyes uzsorásokra, özvegyek kifosztására az atyafiak részéről, árvák vagyonának elkeztesére, ügyes hadiszállítasok lebonnyolítására, hazafiak fejletésének jutalmazására adót vérdíjra, judas pénzre, nagy urak részére teljesített aljas lakajszolgálatok honorálására, protestáns martírok gályára küldésére stb. Nos hát mennyivel rokonszenvesebb ezeknek a régi vagyonoknak a keletkezési módja, a mai árdrágítási milliók és hadiszállításokból eredő nagy vagyonok megszületésénél?

Igazan nincs közöttük semmi különbség. Miért tehát a régi vagyon tulajdonosainak ellenszenv az új gazdagok ellen?

Erre a kérdésre érdekes oldalról világít rá. Marosvásárhely városának a virilizmus eltörülése tárgyában hozott felirati határozata, amely veszedelmet lát abban, hogy az új vagyonok politikai rutinnal nem bíró és egészen más világnézetet valló tulajdonosai adók révén a virilisták sorába lépve, a régi berendezésű önkormányzatot, az abban etabliozott megyei és városi törzsfőnökök hatalmát, politikai befolyását gyökereiben rendíti meg, felforgatja és eddigi mivoltából teljesen kizökkenti.

A frissen erőre kapott új vagyon nagyobb adója révén lassankint kiszorítja a régi vagyonot a vármegyeházák és város-házak jól kiült virilis székeiből, maga ül helyébe és a feoskafészkekben az élmesőbb vaskos veréb foglalja el az elégtáns kareus fecske helyét. Eddigélő tehát a megyei és városi önkormányzatok voltak azok a mentsvárok, amelyekben a régi vayo-

noknak sokszor degenerált tehetség nélküli tulajdonosai érvényesülni tudtak, sőt politikai uralmat gyakorolhattak.

A virilizmus mai alakjának fentartása mellett tehát a régi vagyon léteerdekeit látja veszélyeztetve éppen abban az erősségben, amelyet ősi jussaival kibélelve a saját politikai tulsúlyának védelmére emelt és bástyázott körül és amelyben társadalmi és politikai praeponderanciáját oly sokáig elvitathatlan háborítatlanságban élvezte.

Érezve a régi vagyon, hogy politikai uralmának toloja lassan, de biztosan csúszik ki a lábai alól, hogy saját várában szenved vereséget, bontogatni kezdi vármegyéje régi bástyáinak tégláit és ime, mit látunk, a viszonyok hatása alatt ugyanazt cselekszi, amit a progresszív fejlődés hívei: hozzájárul a régi rend megbontásához, kívánja a virilizmus előlörését, de nem ám demokratikus meggyőződésből, hanem csak azért, hogy más ne élvezhesse azokat a politikai előnyöket, amelyeknek ő és elődei oly sokáig voltak özloposai.

A régi vagyon látja, hogy az új vagyon is a tisztelet patináját fogja egy-két nemzedék letüntével megkapni; az új gazdagok ép úgy elnyerik a nemességét, báróságot, mint a régiek hozzájutottak és — last, not least — egy * későbbi nemzedék már a régi és új gazdagok közt különbséget tenni nem a kvalitás, de legfeljebb a kvantitás szempontjából fog és a politika nagy fájának gyümölcsseit mások, — az újak fogják élvezni.

Mindezeket tekintetbe véve, most már inkább érthető az a nagy offenzíva, melyet a feudális sajtó a dológnak felekezeti izt adva, az új vagyon ellen megindított és folytat.

Ceterám censeo Carthaginem delendam! Az igazi demokratikus fejlődés szempontjának nézőszögéből figyelve a dológnak, a virilizmus korhad osztályintézménye egyaránt ellenszenves akkor is, ha azt a régi vagyon bíráló, és akkor is, ha azt az új milliomosok egyéni töltik be. Ellenszenves, mert nem a tehetség és arravalóság, hanem a vagyon és az abba való véletlen beleszületés adja meg a jogot hozzá. A legmelyebb meggyőződésünkkel pártoljuk tehát Marosvásárhely indítványát. Töröljék el a virilizmust. Tuléte az magát régen, hozzák be a kizárólagos választás

utján való részeseletét az önkormányzatban. Helyet a tehetségnek. És azt, hogy valaki méltó-e arra, hogy a közügyek vitelében aktív részt vegyen, ne az összeharcsolt vagyon, hanem kizárólag polgártársának komoly meggyőződésben gyökerező választási akarata határozza meg.

A huszas hónapok köszönete.

A „Huszas Hét” a tegnap lezajlott ünnepségekkel befejezést nyert. Az eredmény, melyről a Rendező Bizottság később részletesen be fog számolni, minden várakozást messze felülmúlt és méltó bizonyosságra, hogy az itthonlevők a komoly idők szellemének megfelelően szavalták fel a magasztos eszmét. Nem tudunk varázsolni találni, hogy ezt a támogatást, pártolást, segítséget és közreműködést kellőképpen megköszönhessük. Adószai vagynak Nagykanizsa városának a lelkes anyagi támogatásért, Zala- és Veszprém vármegyéknek az ünnepség fényének emeléséért, a sajtónak, mely a szokottnál is melegebb, őszintén, hazafias támogatásban részesített és a nagy nyilvánosság érdeklődését minden eszközzel a Huszas Hétre irányította, a helybeli jótékony egyesületnek, a Kaszinónak, a Polgári Egyletnek, a mozdokép színháznak, mindazonoknak, mindazonoknak, akik fogadtak rendelkezésre bocsátásával az ünnepségek fényét emelték. Petermann kertésznek, stb., stb. — ki győzné a neveket mind már most is felsorolni! Köszönetet mondunk mindenkinek, aki bármi módon is támogatásunkra volt. És mert első kötelességünknek ismerjük, hogy a köszönetet némiképpen lerohassuk, sietünk addig is, míg ezt egyenként is megtehetjük, a saját nyilvánossága után ezt megtenni, mely eddig is oly hathatósan támogatott.

Kérjük a nagyrabecsült közönséget, hogy a megértő szíves jóakarattal és áldozatkészséggel Rokkanti alapunk számára a jövőre is megőrizni kegyeskedjék.

Az anyagi eredményről részletes kimutatást a hírlapokban közölni fogjuk.

20. honvédi pótzáslóalj.

A ki mindent bevásárol.

Asszony természetesen! Az ilyen dologhoz férfi embernek nincsen érzéke. Pedig nem teljesen tudni ennek a háborúnak a végét! Előrelátó ember nem is spekulál sokat rajta, hanem céltalan sópán-pánkodások helyett a tettek mezejére lép. Előrelátó ember nem is cselszéklik egyebet mostanában, csak beszerez, egyre beszerez.

Polyton csomagokkal jár. Hol kisebb, hol nagyobb, hol kevesebb, hol több, de azért lehetőleg színt inkább többel, mint kevesebbel.

Az előrelátó ember teljes tudatában van e nehézség és még súlyosabb megpróbáltatások ható időknek és úgy rendezkedik be, hogy a háború újabb öt esztendője teljesen felkészítve találja. Nagy kár, hogy csak most ismertem fel e kérdés nagy horderejét és az egyre fenyegetőbben jelentkező anyagihiány megakadályozta abban, hogy tökéletes munkát végezzen. De azért nem kell kétségbeesni! Lám, nagyságos asszonynak nem is sikerült 14 doboz sztrike cipőkenesőt felkutatni. Nem ment simán, szó sincs róla, nem volt könnyű dolog, de azért utánjárásal, ha az ember a fátárságot nem kíméli, még mindig lehet beszerezni. Nagy baj, hogy sztrike cipője nincs és belátható idő múlva nem is lesz, legfeljebb falatpu bakancsa, de azért nem árt, ha az ember jól fel van mindennel szerelve.

Bevásárolt azonkívül 6 lókaparót, bár még legszébb álmaiban sem jutott eszébe, hogy egyszer lovatt tarthatson. De azért csak hady legyen!

Valódi tiszajanki bajszpedrót is vett három tuccalt. Ennek a sorsa kissé bizonytalan, lévén öngyásága özevgyi sorban már régóta.

Tegnap szenációs árua bukkant. Kitudó, finom nagyszerű cognac, hét csillagos. Békében sem árultak három csillagnál többet. Ez iránt a hét csillagos cognac iránt nagyságos asszony mindjárt bizalmat érzett. Nagyon ismerős volt előtte, úgy rémlett, már hallott ilyen hét csillagról. Csak amikor megrette, jutott eszébe, hogy az nem cognac, hanem a Göncöl szekere volt.

Sétapáljkákat is vett, bár nagyságos asszony nem modern nő és a világrt sem venne egyet, a kezébe. De hát ma nem válogathat az ember! Azt veszi, amit kap!

Jóléltú emberek, öngyökös segítségére is vannak néha és segítenek beszerezni egyet-mást. Így aztán csak összegyűlt a tartalékalap, amelyben minden feladhatók, amire az embernek sohse lesz szüksége. Akadnak emberek, akik érthetetlenül egymásra néznek, ha e kollektívot megtájták. De hát Istenem, anyi irigy ember akad a világon!

Nagyságos asszonyt azonban ez nem keseríti el. Most is körtra indúl. Balmanzvárosra utazik, ahol dugóbuhtokat remél szeretheti. Van ugyan már egy tuca a háznál, de nem árt, ha több is lesz belőle. Ki tudja, meddig tart még a háború!

Pro.

Rendület a katonák felülvizsgálásáról.

— Négy kategóriát állítanak fel. —

A honvédelmi miniszter elrendelte a katonai szolgálatot teljesítő egyének felülvizsgálását és 4 csoportba osztályozását.

Az első csoportba a fegyvernéljküpi hadiszolgálatra szemle után bevonult népfelkelők. A másodikkba azok tartoznak, akik még nem voltak népfelkelő-bemutató szemlén és úgy teljesítettek fegyvernéljkü hadiszolgálatot. A harmadik csoportba tartoznak a hadiszolgálati törvény alapján igénybe vett különböző kategóriájú egyének: a negyedik csoport pedig magában foglalja a tényleges szolgálatban álló, vagy üzemekben alkalmazott legénységet. Ebben a csoportban tartoznak a felmentettek is.

A felülvizsgálati eljárás, mely a szolgálatteljesítés fokának újabb megállapítását célozza, az anyakönyvi állományillettességek alapján történik honvéd, ill-tve közhadseregbeli felülvizsgáló bizottságok előtt.

Mennyit ér a háborús korona.

A drágaság fokmérője. — Érdekes adatok.

A fillérekől beszélni se érdemes. Ott tartunk, hogy a legkisebb pénzegység a korona, az is úgy elsovadt szegény a háborúban, hogy észre se veszik.

Hogy mennyit ér ma a háborús korona, arról igen érdekes képet nyerünk, ha értékét a mai piaci árrakkal összemérjük.

Egy kilogramm lus ára 16 korona. A háború előtti éven maximum egy korona 50. — egy korona 60 fillér volt. A huskorona tehát a mai ár mellett leolvadt 10 fillérré. Egy kilogramm serteszir hatóság, tehát mesebeli ára 17 korona, a háború előtt 1 korona 70 fillér volt. A zsrkorona tehát csak 10 fillért érte, ha hatósági áron lehetne vásárolni. Mivel azonban a zsr tényleges ára 40 korona, tessék kiszámítani, mit ér ma a zsrkorona?

Egy tojás ára 80 fillér, a háború előtt 7—8 fillér volt, a tojáskorona se ér 7—8 fillérnél többet. Egy hízott lud ma 200 korona, békében 10 koronáért szőpét lehetett venni, a ludkorona már csak 5 fillért ér. A tej tényleges ára literenként 2 korona 40 fillér, békében 20 fillér volt, a tejkoronáért se adnának 8 fillérnél többet.

Egy férfruha mai ára 1600—1800 korona, békében 80—90 koronáért nagyszerű öltönyt készítették. A ruhakorona se ér 5 fillérnél többet. Hát a cipőkorona? Békében egy pár cipő 14—18 korona volt, ma 160—200 korona, a cipőkorona 5—10 f. között váltakozik. Egy méter szövet 10—15 korona volt, ma 400—500 korona. A szövetkorona értéke 2—3 fillér. Egy pár harisnyya ma 50—60 korona, békében 1—1 20 korona, a harisnyvakorona csak két fillért ér. S ezt így lehetne folytatni minden szükségleti cikket kitesztől. Bármely áru árában akarjuk a koronát kifejezni, az eredmény jóval 10 százalékon innen marad.

A korona áruértéke a békeéért egytized része olvadt össze, s sorvadása még mindig tart. Nemcsak egyes áruknál mutatkozik, hanem az egész megélhetésnél. Erre nézve élénk tájékozatlótló szolgál a valódrágasági megállapítás, amely a munkaadók és a nyomdászok között fennáll. E szerint a munkaadó annyi százalék drágasági pótlékot fizet, hány százalékkal a munkásság életszükségleteinek ára a valódrágaságban emelkedik. Pontos ármegállapítás szerint ez év február elsejétől augusztus 15-ig 40 százalékkal emelkedett a drágaság. A februári korona mindenféle életszükségleti cikk általában kifejezve már csak 60 fillért ér. Főlv leforgása alatt a korona értékének több mint 40 százalékát veszítette el.

Vajon meddig fog még tartani a korona sorvadása?

Kérek . . .

mondja egy vézna kis gyerek mellett és élelem tartja a rovány kis kezét.

Kérek . . . A szája keskeny, a színe sápadt, a szemé komoly és olyan szomorúan mondja: kérek!

Minden nap látom és mindennap élelem jön. Már ismer, már tudja, látja rajtam, hogy nem tudok elhaladni a szomorú kis gyerekszemek előtt.

Mit adjak neki? Fekete vaspáuzt a piszko: tenyerébe? Ugy szeretnék adni valamit, valamit, aminek örül, amitől rápiroslik az öröm a sápadt képfére. Amiórt nem hálláldokidki alázatos köszönnéssel, amitől kivillan egy sugár repesze a fáradtan néd szemébe.

Hat éves . . . És látja az életet, a szép finom dímáknak, a simára félszt, gondozott, új ruhában sötétly-gyerekek és neki ágya sincs otthon, amibe belefekühdessen, ha eltérre fáradtan buzatér. Csak egy szalmazáska van, amire rádúl a szegény, elfáradt, vézna kis teste.

Es nappal az utcát járja és titkon betekéleml az aroekba és keresi az embereket, akik adnak, akik jők. S nekem belesajog fájón minden idegszálamba, ha halknyörög hozzám a vékony kis gyerekhangja és felkattan, alázatosan mondja: kérek . . . Pro.

Mi lesz a ruhátlan gyermekekkel?

Az állami elemi népiszkoláknál már e hó 1-16i folytak a beírásk s szinte ijésztően kevés egyes alsóbb osztályokban a beírt tanulók száma.

Érd-klódtünk e jelenség oka iránt s meggyőződünk, miszerint a szülők legtöbbje a cipő és ruha hiány miatt be sem íratja iskolába gyermekeit.

A jószívű emberek lelkére appellálunk, amikor arra kérjük kövessenek el mindent, hogy a helyi hatóság is megmozduljon s a nyomorult meztelen iskolás gyermekek ruhával és cipővel ellátva az iskolában megjelenhessenek.

HIREK.

Örmester, a ki két doktori diplomát szerzett.

Érdemes doktori avatás volt a minap a budapesti tudományegyetemen, Szilágyi Zoltán méneskari örmestert tovább szolgáló altisztet a jogtudományi doktoriává avaták. Szilágyi Zoltán egészen kis iskolai képzettséggel mint közhizsár vonult be annak idején a katonasághoz. Mint katona magánuton elvégezte a gimnáziumi tanulmányokat, letette az érettség vizsgát, majd beiratkozván a jogra megszerezte előbb az államtudományi, majd a jogtudományi doktorátust. Mindezt katonai szolgálata alatt. Az örmesternek tehát két doktori diplomája van, a mivel alighanem egyedül van az egész európai haderő tónyleges altiszteiben sorában. Néhány évvel ezelőtt Németországban egy Hanschild nevű örmester az államtudományi államvizsgát tette le és már ez akkora szenzáció volt, hogy Vilmos császár magánkihallgatáson grátulált a szorgalmas örmesternek.

Kegeletes jótékonyaság.

Szeptember 12-én volt évfordulója, hogy Löwenstein István, Löwenstein Emil pogányszentpéteri földbírótkos fia hősi halált halt. A szülők ezen szomorú emléknap alkalmából 500 koronát adományoztak a nagykanizsai népkönyvtárnak az ott felállítandó „hősök emléktáblája” alapjára, mely szívből adományért hálás köszönetét nyújtánia a Népkönyvtár elnökének.

Halálozás.

Radies Emil magántisztviselő, a Hirschler és Fia átszomsoroló cég alkalmazója, néhány napi betegség után folyó hó 11-én Nagykanizsán elhunyt. A 17 éves ifjú magánszorgalomból kereskedelmi érettségire készült s a szóbelit néhány nappal ezelőtt sikerült le tennie, az írásbelire pedig betegesége miatt hirtőfig halasztást nyert. De ebben megakadályozta a most pusztító új járvány, a spanyolbetegség, amely nem hogy esztére, hanem egyre sürűbben szedi áldozatait. Halála előtt egy órával még kérte a betegágyánál álló orvagy ódésányját, hogy délután kísérje el Domboruba, mert úgy érzi, hogy ott gyógyulást talál.

Köszönet a Hadseregélyzőnek.

A nagykanizsai Hadseregélyző Hivatal letelekelt előnköszönetének

Tábóri posta 381. 1918.

Nagykanizsa.

Május havi szeretetadományuk ezredem legénységét nagy meglepéssel és örömmel töltötte el. Gondolataink mindenkor otthon járának és az otthoniak megemlékezése erőt ad a további küzdelmekre, melyre ugyancsak szükségünk van. Megállunk mindenkor a helyünket, hálaikat nem sokára tetteink fogják legvilágosabban megmutatni. Ezt a nagy harcot azonban csak az otthoniakkal együtt tudjuk megnyerni, mi it végünk, otthon pedig kitartással és áldozatkészséggel.

Ha így együtt működünk, Isten segélyével kivívjuk a diadalmas békét, Zala büszke lehet fiaira és ezek: Zala-ra.

Fogadják az ezredem köszönetét

Hahíper, ezredes, ezredparancsnok.

A jószívűk figyelmébe.

Bányai Aurél nagykanizsai mérlegkészítő munkás Belgrádban elhalálozott. Feleséget és négy apró gyermeket hagyott hátra egyetlen krajcár nélkül a legnagyobb nyomorban. A négy apróság, közül három táplálék hiányában, súlyosan megbetegedett. A kérésbeessett anya esdre kéri a jószívű embereket,

hogy mentsek meg az éhhaláltól gyermekeit s eöböl juttassák emberbaráti adományait a lap kiadó-hivatalához.

Újabb nyomdai drágulás.

A nyomdai munkások szakszervezete az elmúlt héten újabb azon kérelemmel fordult a munkaadók szövetségéhez, hogy a július 1 óta beállott drágaságra való tekintettel az összereszt után 25% emelést adjanak a munkásoknak. Hosszas tárgyalások után abban történt megállapodás, hogy augusztus 19-étől az addigi 25% helyett 40% százalék lesz fizetendő külön a munkabőr, a drágasági pótlék és a különbörök után. Ezen jelentékeny munkabőröbblet, továbbá a papírtápany és a papírok rendkívül nehézsége kerülő beszerzése és egyre fokozódó áremelkedése ismét csak a nyomtatványok megdrágulását jelenti, éppen azért kívánatos, hogy egy a nyomtatványokat, mint a papírokat a legtakarékosabban használjuk fel.

Megölte és feldarabolta a nevelt leányát.

Fischer József brósi szájkovár készítő megölte a nevelt leányát Dróda Mária szállodabeli szobaleányt Holttestét husvágó késsel feldarabolta, zsákba gyömösözte és a pinóben eltemette, mert a leány visszakövetelte nevelő atyjától a rábizott takarékpénztári betét könyveit. A vadállatias ember rómas tetteit bevallotta.

Életmentés.

Mult hó végéül történt, hogy Hévíz fürdő első osztályában egy urnó fürdői, három éves kis leányát pedig a lépcsőre tiltette. Egyszerre nagy ijedségre a kis leányt nem látta sehol, kiugrott a vízből de a kis leányt nyoma veszt. Ugyanekkor ott fürdött a 11 éves Bárány Piroska aki észre vette, hogy a lépcső mellett valami lubickol, rögtön oda uzsott és a már elfúladt 3 éves kis leányt kiemelte a vízből. Anonnal hozzá láttak a kis gyermek ész-téséhez, zinn nehezen sikerült is. A kis életmentő a jelen volt bölgyek megőljeneztek.

Megkönyvit a cipőbeszerzést.

A kereskedelemügyi miniszter bőr- és textilgyei meghatalmazója átiratott Zala vármegyey alispánjához, melyben közli, hogy a jövőben vászon, bársony, selyem, cipők és házi papucsk kiadása semmiféle akadályba nem ütközik és amennyiben a községek ezeket a cipőket akarják vásárolni; kiárlólag felsorolt minőségű cipők vásárlására jogosító jegyek számukra minden nehézség nélkül kiállítandók. Az ily cipők kiutalványozása nem számítható be akkor, ha az illetők ösei idő beálltával bőrcipőkre is igényt tartanak, vagyis a bőrcipők beadott igénybejelentést arra való tekintet nélkül bírsálandó el, hogy kapott-e az illető vászon, házi, selyem, atlas stb. cipő vásárlásra szóló utalványt vagy sem.

A bérlet szakass.

Szeptember elsején új rend lépett életbe a Máv. vonalain, mely egyebek közt a vonatokon eddig uralkodott bérlet fillkereszdont is megszünteti. Ez intézkedés sok keserűséget nemít el, mert nem egy esetben okozott bosszúságot a bérlet fillkében elhelyezett pénzes pasasok kényelmes terpeszkedése azoknak, akik a kocsik folyosóin majdnem halálos veszedelmek közt állandóan tolongani kénytelenek voltak. Jól esik ezt megállapítanunk, mert ha a rendelet nem szüntetné is meg a vonatok túlszűfolttségát, az álldogálásra kárhoztató utasok legalább nem ölesztik epéjükét fegesikorgató dühökben egy-egy disznókereskedő vagy gérndarágító bérlet filljébe előtt. Ez is valami ilyen drágulásban.

Emelkedik a só ára.

A sójövődék felemelésére vonatkozó törvény szentesítése folytán a pénzügyminiszter a kőso,

konyhasó, fűtsó, marhasó árát rendeletileg méter-mázánként 4—14 koronával felemelte. Ehhez képest a só eladási ára szintén emelkedni fog. Elrendelte egyttal a miniszter a 20 métermázást meghaladó sókészeleket kötelező bejelentéséit.

Arany érdemkereszt a vitéségi érem szalagján egy postamesternőnek.

A király, mint a hivatalos lap jelenti, az ellenéget előtt teljesítet kiítnó szolgálata elismeréséül Dózsal Auguszta postamesternőnek az arany érdemkeresztet adományozta a vitéségi érem szalagján a kardokkal.

Az előlétesési hivatal közleményel.

Hatósági ellátásban levők részére a szeptember havi közöjgyre fejénként 75 korona, a szeptember havi vajgyre az elmaradt hónapokra fejénként 75 korona eukor, vagyis összesen fejénként 1 kőlo 50 duka eukor nem folyó hó 12-én, hanem 14-én szolgáltat ki a hatósági ízeleketben 1/3 részben kocka, 2/3 részben süveg eukorban.

A nyári időösszámítás megszüntetése.

Szeptember 16-ról 16-ra virradó éjjel megszüntetik a Máv. összes vonalain a nyári időösszámítást. E helyett visszatérnek a középEurópai időszámításra. Ennek következtében szeptember 16-án hajnali 3 órakor az összes vasuti órákat visszaigazítják egy teljes órával 2 órára. A menetrend egyébként változatlan marad. Ezzel egyidőjűleg természetesen a budapesti záróra is átalakul a régi rendre.

A szőlők állása és a bor ára a Balatonparton.

A Balatonparton a szőlők állása jónak mondható. A gyakori esőzések azonban a minőséget befolyásolják. A bortermés valószínűleg megközelíti a tavalyit, minőségben azonban alatta fog maradni. Ó bor iránt a kereslet lanyha. Az eladásra került és bevét talált egy-két tétel 1000—1200 K-ás áron eszerelt gazdát Újborra kőtekek nagy elvételre történnek. A vételkedv tartózkodó.

Nem maximálják a ruha árát.

Mint illetékes helyről értesülünk, a legközelebb megjelenő rubarendelet egy a ruhagyártást és konfekcionálást, mint a ruhakereskedelmet szigorú állami felügyelet alá helyezi. A rendelet intézkedései ki fognak terjedni egy a felső, mint az alsó ruhára, valamint az előállításukra alkalmas minden szövetneműre is. Ruhát beszerzeni a rendelet kibocsátása után csak a törvényhatóság első tisztviselőjétek engedélye alapján lehet. A legközelebb megjelenő rendelet ármaximálást nem fog tartalmazni, azt egy, majd később kiadandó rendelet fogja szabályozni. Minden valószínűség szerint a később megjelenő rendelet sem fog fix árakat meghatározni, hanem a maximális árak az anyagbeszerzési árakon, a rezsi-költségen és a termelők, illetve kereskedők haszonrészesezésén fognak alapulni.

Fatalpu cipőt is lehet jegyre venni.

A kereskedelemügyi miniszter bőr- és textilgyei meghatalmazója rendeletet adott ki, amely szerint a cipőkereskedők a fatalpu cipőket csakis fogyasztók részére és csakis vásárlásra jogosító utalványok ellenében szolgálhatják ki.

Tűz a bajor király magyar uradalmában.

Lajos bajor király péterfai uradalmában a napokban egy nagy szalmakazal hirtelen kigyulladt és a gyorsan terjedő tűz hamar átesepott a közelben felhalmozott nagymennyiségű szalma- és takarmánykészletekre, amelyek teljesen elhamvadtak. A kár több mint 100,000 korona. A tűz okát nem tudják.

Adakozzunk a „Vörös Kezest”-nek és a katonák „Rokkanti alapja” javára.

„BERLIN“

Nagymozgó Nagykanizsán,
Erzsébetter Szarvas-Szálloda.

Az újonnan átalakított modern nagytermében
minden nap tartatik előadás,

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legválogatottabb műsorra talál a t. közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű, legújabb s legremekesebb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb és tanulságosabb műsort sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóknak sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legválogatottabb s legérdekesebb moziműsort mutatja be, finom művészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap fél 7 és 9 órákor Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órákor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre megváltani sziveskedjenek.

IRODALOM.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga írta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szóróan tudományos, másrészt könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális cseppek egészítik ki. A kitűnő lapot megleg ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 15 kor. Mutatványszámot kézséggel küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre tíz korona, „Világkrónika“ val együtt tizenkét kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Magyar Színpad. Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erányi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variété- és mozi világból való érdekes közleményeket friss hírekben és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. — Éldig számba Herceg, Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy

Endre, Porzsozt Kálmán és mások írta cikkeket, belső munkatársai a többi közt Harsányi Zsolt, Rutkay György és Oserna Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatot kezdett benne a vidéki színházi furaosságokról. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évre 28 kor. egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest VIII. Róka Szállás-utca 18. Kiváratra egy hétig ingyen küld mutatványszámot.

A világháború

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értésülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	86 korona.
Félévre	38 „
Negyedévre	14 k. — f.
Egy hónapra	4 k. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest

VII. Rákóczi ut 54. szám

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélogépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

CLUBSPECIALITÉ
MODIANO

CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY
FELÜLMULHATATLAN

V
VÉDŐJEL
VÉDŐJEL

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseit díjsszába szerint.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolós szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 80 fillér. — Egyen szám ára 24 fillér.

Négyezer koronába,

pontosan négyezer koronába kerül egy férföltöny a budapesti Brachfeld-cégnél. Egy rövid kis zakó, egy szürke vagy barna, vagy akár rozsdaveres, a szín mellesleg, az öltöny a fő. Csekély négyezer koronába kerül egy férföltöny, potom négyezer koronába. Annyiért már készít Budapestten Brachfeld. Sőt akár kettőt is nyolcezerért.

Hogy sok? Nem sok a kérem! Igaz, hogy például egy néptanítónak lakbérrel, háborus pótlékkal összesen sincs ennyi fizetése egy évre, valamint például a X. rangosztályba tartozó doktor juris rendőrfogalmazónak se, vagy ha már a példaként tartunk a IX. rangosztályban levő kinevezett középiskolai tanárnak, vagy postatitkárnak se igen futná a 2600 korona egyenes fizetéséből, még a 900 korona lakpénzből rá. De már például egy bírónak a VIII. fizetési osztályban, annak már igen! Annak már a 3000 korona fizetéséből, ha a lakpénzt is hozzá venné, annak már telnék rá! Olyan ruhát csinálna érte a Brachfeld, hogy az irigységtől belefájdulna a szíve annak, aki ránéz!

Telnek, szó sincs róla, telnek rá. A hiba csak ott van, hogy nem tudják a

fizetésüket kellőképp beosztani. Mert akinek megvan a négyezer koronája, az vehet magának négyezer koronáért egy öltöny ruhát, az csak világos, hogy vehet!

Igen ám, de ezek a közisztviselők nagyon telhetetlen emberek. Eddig az volt a panaszkodás, hogy lerongyolódnak, nem tudnak egy öltő ruhát szerezni. Hát ez kérem nem áll! Mint az előbb volt szerencsém világosan kimutatni, vehetnek maguknak a fizetésükért egy ruhát. Éppen kifutja belőle. Esetleg annyijuk is marad még, hogy villamoson mehetnek haza.

De ha megvan a ruha, — ezek olyan emberek — akkor újabb követelésekkel állnak elő! Nem elégszenek meg vele, hogy a Brachfeld szíves volt négyezer koronáért az öltönt elvállalni. Most már egyéb kívánságai is vannak. Enni is akarnak, lakni is akarnak, futni is akarnak, világitani, mosatni is akarnak, cipőt akarnak viselni, hát Istenem, minden nem megy!

Ha megvan a ruhájuk, amiért annyit siránkoztak, holott ők is kiszámíthatják volna, hogy telik, — mert telik! — akkor aztán érjék be vele. Akkor már elég legyen!

Hogy nem lehet ma egy ruhát csináltatni! Azt hittem, Isten tudja mibe kerül s most kislül, hogy négyezer koronáért már kapható a Brachfeldnél! Onnét tudom, hogy

Szabadtán letartóztattak egy zsircsalót, aki Brachfeldnél 8000 koronáért csináltatott két öltönt. Egy zsircsaló, aki egyszerre két ruhát is csináltat magának! Borzasztón meg voltam lepve. Mikor a két öltönyről olvastam, esküt mertem volna tenni rá, hogy — így kettőt egyszerre — csak egy állami hivatalnok csináltathatott. Tippettem is rá: tanár-e vagy adóoszt. Egyik sem! Nem állami hivatalnok, — egy zsircsaló! Hogy én hogy meg voltam lepve!

A HUSZAS HÉTRE adakozni — illetve felülfizetni szívesek voltak:

Hereg Bathyány Straumann Ödön 3000 K
Herczeg Füstelich Taszilo 600 K, Főszolgabíró Alsó-lendva 4382 K 73 f., Dr. Frust János Sümeg 2000 K, Pollermann János 1220, Zalavárm. főispánja 1100 K, M. k. 20. h. gy.-e. 1000 K., Pápa r.-t. városközsége 1000 K, Zalaszentgróti felsőbb tanuló ifjuság 810 K, 2. pótz. gyűjt. 508 K 30 f., Nagykanizsa Kaszinó 500 K, Ujnépi Elek Ernő 500 K, Dr. Lónárd János Keszthely 500 K, Franz Lajos és Fia 500 K, Posta és táv. hív. tisztikara 500 K, Középgazdasági Pótegy László Kiskömárom 500 K, Zerkovits Albert 500 K, Kéri János 500 K, Nagyk. felső keresk. isk. igazgatója 311 K, 20. h. gy.-e. kikapó csoportoság (Posta 572, 353 K 80 f., Gold Aladár a Magy. Orsz. Bizl. int. zalm. lezp. 330 K, Özv. Rajky Lajosné Ungjékfalva 500 K, Dr. Szekeres József, Armuth Nánán 234 K 60 f., VII/20. npf. hadtápsz. tisztik. Berán 230 K, Pallini Inkey Kálmáné, Kormendi gőzmalom rt., Nagyk. Bankegyes.

ESTÉ.

Fakad a rügy, zöldül a lomb,
Langy lavaszi szellő susog,
Mindem éléd. É sű közzől
Sok sok apró bogár mozog.

É sük illatos virágil
Mehék lepik, döngik körül,
Madárkal a levegőben,
Mindem újul, minden örül.

Lassan-lassan leszáll az est,
É s hialgalat a madárének,
Valamennyi felkeresi
É s kis belell, paha fesskel.

Pallod lepikem, a nagy lármád?
Brazonyoson ők is jönnek
Fáradtak is, de tán inkább
É s nagy éhség hajlja őket.

Legelől jön a legkisebb,
De a legnagyobb sájl csapja,

É s már messziről kiadcsi rd:
Vacsorára mi is lesz ma?

Néhány percig gyönyörködöl,
Akin hosod a kenyérel,
É s micel friss, — mai sültés —
É s késsel megkereszed.

É s leadogott ropogás réss
Egyenlően feleagdalea,
Szalonna is a kinyéron:
É sbból is jut egy falalka.

Megindul a négy kis malom;
Amig esznek, addig esend van.
Mi sem szólnék, nem beszélünk:
É skel néssük nagy boldogán.

Néssük őket, s elgondoljuk,
Hogy e négy kis kenyérszelet
Mennyi gondol okoz néha,
É s mégis milyen nagy örömmel!

Tán örökre eltűnt.

Hogy mi történt, mint történt, csak a jó Isten tudja, aki megmondhatná! Hullámsírban nyugszik!

Éj van! Nyirkos, körömsötét téli éjjel. Az utca két oldalán égő gázlámpák csak egy szűk kört hirtelen megvilágítani s aránylag kisebb távolságról is már inkább csak sejtethetők, mert sokszoros foytolt von eléjük a sűrű köd. Az utcák még teljesen néptelenek, s boldog az, ki nem kénytelen botorkálni ebben a fagyos éjszakában.

Pedig már hajnalot jár az idő. De télen az éj és korai hajnal között nemmi különbség nincsen. Még a hajnal jelző kakasszóiban sem igen lehet bízni, nem is esoda, ha megzavarodik a hosszantartó sötétségben. Milyen óriási különbség is van a téli és a nyári hajnalodás között!

Pedig már hajnalot jár az idő. De télen az éj és korai hajnal között semmi különbség nincsen. Még a hajnaljelző kakasszóiban sem igen lehet bízni, nem is esoda, ha megzavarodik a hosszantartó sötétségben. Milyen óriási különbség is van a téli és a nyári hajnalodás között!

Már kezd is ébredeni a város. A külső részen megvilágosodik egy ablak, ott már felkeltek. Valami olyan munkájuk lehet, amireh nagyon korán hozzá kell fogni. Talán kenyérsütéshez készül az asszony, s nem akarja, hogy az óvé kerüljön utójára a pékhez,

Zalai Gyula orsz. képv., Löwy Imre Komáromi, Sternthal Bernát Z.-sz. mihály, Déls. lakarekp., Halász Ferenc Alsólendva, Fischer és Bäder, Thassy Imre, Dr. Kreischer József, Steiner Zsigmond 200—200 K., Mercefeld Ferenc 150 K., P. Ehrlich A. Alajos lelkész Kisk 120 K., Horváth Dénes, Schneider István Tpostá 135 K., Schwara Mór Alsólendva, Grosz Mór, Egy szécsői paraszt Körmend, Balás Ignác, Lőke Árpád, 12. Lővészereid tisztik., Özv. tarnai Ocsotos Ferenc Szombathely, Skubiles Bebecs, Dr. Hajdu Gyula, 100—100 K., Dr. Rott Nándor Veszprém 1000 K., Bogenrieder József és neje 300 K., Hegedűs József, Skopál Lajos, Szomnier Ignác, Rosenfeld Adolf fia 200—200 K., Reischl Richard 500 K., Ungár Henrik 103 K., Darvas Lajos örnagy, Dr. Darvas Gyula, Ozitó Károly, Farkas Tibor, Dr. Sabján Gyula, Tihanyi József, Weisz Tivadár 100—100 K., Kardos és Steiner 75 K., Táncos Lajos 70 K., Dr. Balla János, Fleischer igazg., Faics Lajos ügyvéd, Gruber Ferenc utazó, Maschanzer Ignác, Neumann Aladár, Dr. Ország Lajos és neje, Weiss György, Éri Szabó Jenő, Ujvári Elek Ernő, Petics Samu, Vidorné Guttman Hedvig, Berányi József és fia, Kürschner Mór 50—50 K., Gelletich Renátó, Hainz Miksa, Krátky Józsefné, Dr. Rotschild Samu 30—30 K., Frank Mór 26 K., Szegő Gyuláné, Milhofer Ödön 25—25 K., Somogyi József 22 K., Balázs Márk, Blau Lajos, Bazsó József, Fazekas János, Fürst József, Fleischnacker Albert, Heuberger Arminné, Kreizer Dező, Kulín Sándor, Kálmán Dező, Rafka Géza, 20—20 K., Páljáné, Récz István, Schwarz Gusztáv, Dr. Sartory Zsigmond, Tassy, Tóth István, Vida Lajosné 8—8 K., Hefler József 7 K., Goldman, Kövesy András, Köhler Gyula, Kaiser Jakab, Mthéacé, Németh Imre, Sattler Mór és neje, Szalay N., Somogyi Zsigmond, Tscheppen 6—6 K.,

Berger Benóné, Hódosy, Harmath Simon, Kardos Vilmosné, Özv. Kovács Gyuláné, Dr. Laubhaimer Oszkár, Szabó István 5—5 K. (Folytatjuk.)

Adományok az árva templomnak.

Az I. számú postahivatal tisztikara 37 K.-t küldött hozzáik a felső templomnak beszerzendő mise ruháira. A nagyleltű adományt rendeltetési helyére juttattuk. Ugyanitt közöljük, hogy a felső templomnak egy új föltárképre 100 K.-t kaptunk egy igazában a közügynek élő őrületből. Kivánatos lenne, hogy kultúrletünk e szép megnyilatkozása minél több követőre találjon. A felső templom városunk intelligens elemének házi temploma. Ideje volna, hogy e templomban a szükséges berendezést művészi értékű műdarebokkal pótoljuk. Annak szegénysége az egész városnak kultur szőgyene. S éppen azért a templom kifestéséért **Darvas Lajos** örnagy, zászlóalparancsnokunk a legteljesebb elismerő köszönetet kell tolnác-olnunk, hogy jó és nemes lelke e régen óhajtott művet a betelezéshez juttatta. A város hájlája száll derekú zászlóalparancsnokunk felé e szép munkáért, amely ezer és ezer léleknek hirdeti az ő idealizmusát, a szépet, nemisért és rendéért rajongó lelkének gazdagságát. Reméljük, a város és a templomföldi bizottság sem soká késik a hála szavának megfelelő formában való tolnácolásával **Darvas** örnagy iránt.

Sertésvész Zalában.

Az elemek csapásaihoz az állati járványok is szövetkeztek ellentük, Zalában a sertésvész pusztít s magának a zalajuréli uradalomnak 700 drb sertése hullott el rövid idő alatt. Egyebütt is százzalra hullanak. Aztán ne legyen zsírinség?

Októberben soroznak.

Bécsi jelentés szerint a legfiatalabb korosztályt, valamint 24 éves életkorig az eddigi sorozásokon be nem vált egyéneket október hónap második felében fogják sorozni. A 24 évesnél idősebbek ezúttal sem kerülnek szemlére.

Mi lett a rendkívüli közgyűléssel?

Közudomású dolog, hogy városunk mintegy hatvan képviselőjének aláírásával kérvény lett benyújtva, hogy a város polgármestere még a múlt hó 25-ére rendkívüli közgyűlést hívjon egybe, melyen több indokolt interpellációt lett volna beterjesztve.

A városnál a szokásos struccpolitika ezt is, mint minden olyan dolog, mely a község jogos érdekeit van hivatra szolgáltni, ugylászik agyonhallgalták.

Mi nagyon szeretnők végre tudni a hivatal van-e a községgért, vagy a község a hivatalért. Mert eddig még nálunk minden a fejetetejére van állítva, mindenki szabadon cselekszik, felelősséggel senki nem akar tartozni. A község zsebére minden felelősség nélkül hátki szabadon utazik, élmez, cselekszik s ha felelősségről van szó, homokban dugdott strucceljeit mindenki hallgat s nem akad erélyes egyén, aki végre egyszer utját vágná e nemtörődömségnek s könnyelműségnek, aki végre megmutatná a községnek vállalni felelmelekedett Hinderburgoknak, hogy kötelességük is vannak, amelyeket ha nem úgy teljesítenek mint azok esajók bizáltak, a legmagasabb pozicióból is elsöpörtnek.

Vagy talán a gyárba jár valamelyik családtag, az pedig innnan messze esik, s jóval előbb kell indulni, hogy a hat órai bugásul már helyükön legyenek, mert különben biztos a büntetés.

Jönnek hazafelé a cigányok is. Ezek ugyan nem most kelttek fel, inkább most menekul eladni, mert ezek olyan megfordított életű lények! De a jövetelük szintén a reggel közeledtét jelenti. Még nem látni őket a ködöt, de a lárnájuk már messziről hallatszik, különösen itt a folyóparton. Mindenik azt vitatja, hogy őt az osztokodásnál becsapatták, hogy rá az éjjeli keresetből kevés jutott. Alig lehet őket megérteni, mert mind egyezre beszél, s mind-egyik szídia valamennyit. Hanem azért az utba eső kis parti koreszmánál megállának, s koreszmáinak felszögtetik s mire egynehány kupica pálinkát elfogyasztottak, — szent lesz újra a béke.

A sarki bolton is nyitja már az ajtót. Amint megcsapja őt a nyirkos, hideg levegő, egy nagyot prüsszent, mire ő a fenéval estéve az ilyen javulni nem akaró endar, időt, eldönnyög magában : biztosan náthát kapok!

Lassan élénkűlnak az utcák, látni már járóke-lőket. Itt is három lány lépkéd ugyancsak szapora lépésekkel, mert egy inkább kimelegszik az ember. Mindenik egy nagy kendőbe van beburkolódva. Jobb is az, mint a kabát, jobban megvéd a hideg ellen. A közeli háznál megkopogtatnak egy világos ablakot, de egyuttal fel is szólnak:

— Örszike, jössz-e? Süss, mert lefagy a lábunk, ha sokáig kell várni!

Ott topognak le-fel s ház előtt, sürűn a földhöz csopodva a lábaikat.

Most szól meg a közeli templomban a hajnali harangzó. Ott óra van. Az egyik leány! keresztet vetve magára, csendesen azt mondja:

— Diesértés-sők! Ebből az látszik, hogy még ezen nem fogott az új tan, s ha táncba megy, nem vörös, hanem háromszinn pantlikát fon a hajába. Megvan még a hite! A másik nem is állja szó nélkül: — Te még imádkozol?

— Te tán nem?
— Én nem! A Jözi cucilista lett, hát én is vele tartok. Az se imádkozik, én se!

Végre nyílik a kapu. Jön Örszike.
— Szerbusztok. Négyerdünk.
Megindulnak a hosszu utcán a folyópart felé.

Eljátszanak, elhuncotkodnak szóval menetközben, s a szombati táncot emlegetve, ugriják egymást.

Nagy utat kell nekik megtenni. A gyár a folyó túljártján, jóval a város alatt van, azért is indultak el ennnyivel előbb.

Kiérték a partra. Szemben velük jön valaki. Hallani a lépteit, de még nem-látszik. Végre a köd-ből kibontakozik egy alak. Furesz, kaszáló-léptekkel jár, s derekban kisé előrehajlik. A mesterségére nézve ács volt, de egyszer leesett a tetőről, s azóta nem bírja a nehezebb munkát. Ez is éjjeli életet él: bakter, s a belvárosban néhány üzlethe vigyáz. Most megy haza.

A lányokkal akkor találkozik, mikor azok a gát merdek oldalán lefelé iramodnak a jégre, s azt híz-nak használva, mennék a túlsó part felé. De Örszike megvárja, mert mondanai valója van.

— Jól reggelt András bácsi!
— Adjon Isten! Mentek?
— Megytünk!
— Tán csak nem a jégen át?
— De ott! Csak nem fízetünk, még nem musz-szaj! Drága a kenyér!
— Nem jó lesz. Nagyon puha már. Elvisz az órdóg!

— Dehogy visz! Kollánk is mi annak! András bácsi, nézzen be anyámköhoz, az ólat szeretnők megigazíttatni. Jó, hogy találkoztunk, legalább estére nem kell felkeresni.

— Jó, majd benézek. Hát mégis a jégen mégy?
— Ott hát!
— Nono!

Azóta ketten már valahol a jég közepén túl járnak; a harmadik megállt és várta egy ideig Örsz-

zikét, de mert a lába nagyon fázott, s másik kettő után indul, s csakhamar eltűnik az ő alakja is a nagy ködben.

Örszike megbeszélve a dolgát András bácsival, szintén utának vet magát, de alig halad a jégen valamennyire, ropogós hallatszik, s az előtte járt leány alatt beszakadt a jég.

Egy borzasztó sikoltás hajtja át a levegőt. Örszike rohanna jón vissza, s ahogy bírja, úgy kiált.

András bácsi! Beszakadt a Terus! Jaj-jaj! Segitsen az Isten áldja meg!

— Ugye megmondtam! — s amennyire rossz a lábai gyózik, fut vissza egyenesen a koreszmába, hozzá a cigányok betérétek.

— Valami kötelet adjanak frissen. Beszakadt egy lány!

— Jézus-Mária! De hol végyünk? A hordó-eresztőkötél nagyon vastag, nem lehet dobni. Lesz mindjárt no! Marcsa te! Hozd be az udvarról a ruhaszárító kötelet, ne ódogasd, hanem vágd le! Süss!

Hozza is Marcsa egy-kettőre, de mire kiérnek a partra, a hujangatásra senki sem felel, csak a tul-partot ért lányok sírása, jajgatása hallik.

Kijötték mindnyájan a koreszmából, de hiába fülelnek. András még néhányszor kiált, de választ nem kap. Vissza is adja a kötelet.

— No itt van. Kár volt elvágni. — Aztal odafordul a zokogó Örszikehez:

— Ugye megmondtam, hogy ne menjetek arra! Ezen a napon a tulparti gyárban egy hely érezen maradt, egy lánnyal kevesebb dolgozott: ideát pedig egy anya szivet facsaró reménykedéssel lesi, várja, megtalálják-e vizbefutó gyermekét a has-lások.

De hiába várja, hiába teszi! Tán örökre eltűnt, talán sohse látja! Az a gyilkos folyó a drága kenyér-nek társul szegődve, oda ödesgette. Oda csalogatva magához öllelte, el sem eresztette!

Adakozzunk a Hadsegélyzőnek.

Rokkant katonák iparüzése.

A kereskedelmi miniszter rendelete az iparigazolványok kiadásáról. — Vizsgabizottságok szervezése.

A kereskedelmi miniszter rendeletet intézett valamennyi II. fokú iparhatósághoz, melyben elrendeli, hogy mindazok, akik katonai szolgálatauk alatt rokkanták lettek, s korábbi foglalkozásukat megjelölték vagy országunk vezényeltetésére nélkül nem folytathatják, iparigazolványt nyerhetnek valamely kiegészítőhöz kötött más iparágra is, ha az illető iparágat a rokkantiskolákban kiunták, ott a vizsgát letétlik és ez követőleg a vizsgabizottság által kijelölt időn át valamely gyárban, vagy műhelyben szakba vágó munkát végeztek.

Rokkantiskolai képzésük nélkül csak azok szerehetnek iparigazolványt, akik valamely gyárban vagy műhelyben 6 havi szakmunkát végeztek s ezután a kereskedelmi és iparkamárák által e célra szervezett vizsgáló-bizottságok valamelyike, vagy a rokkantiskola vizsgáló-bizottsága előtt a vizsgát letétlik.

A miniszter egyidejűleg felhívta a kamarákat is a vizsgáló-bizottságok megszervezésére iránt. — A vizsgáló-bizottság elnökök és a kamara elnöksége által meghívott két szakmai iparosból áll. A vizsgálói bizonyítványt kell kiállítani.

A felmentések egyszerűsítése.

Hadifoglyából visszatértek is kaphatnak felmentést.

Különösen az orosz hadifogságból hazajutókat nagy jelentőségű ez az intézkedés, melyről tegnap értesített a vármegye és a város főispánját a honvédelmi miniszter.

A leirat szerint a jövőben — ha ezt a közgazdasági okok indokolják — az orosz fogságból visszatértek is kérhetnek felmentést s az esetben meg lehet hosszabbítani 8—12 heti szabadságukat a felmentés elintézéséig. A felmentést, illetve a bevételei meghosszabbítását a felmentési igazgatóság — hatóság — közvetlenül kérheti a honvédek át a honvéd, a hadsereghez tartozókat a budapesti közös felmentési csapatoktól, kirendeltségektől.

A fenti rendelettel egyidejűleg arról is értesítette a honvédelmi miniszterium a főispán, hogy a jövőben egyszerűsíteni fogják a felmentések meghosszabbításáról eddig követelt eljárását. Akiknek felmentése november 30-án lejár, azok felmentési lapjait — a további intézkedésig — nem kell beküldenie a törvényhatóságnak, hanem meg kell várni vele, amíg az egyszerűsített eljárásra vonatkozó új rendelkezés erre nézve is intézkedni fog.

Rokkantak, özvegyek, árva.

Az új katonai ellátási törvény.

A katonai ellátásról rendelkező negyven éves törvényt új törvény váltotta fel. Az új törvény lényegesen fölemeli a rokkantak járandóságait, a hadi-özvegyek nyugdíját és a hadiárva nevelési járulékát. Az új katonai ellátási törvényben foglalt szabályok népszerű ismertetése a könyv feladata. A törvény ugyanis egybefoglalva közli a hivatásos katonák és azok családjaiknak járandóságait, akiket a mozgósítás állított fejverbe. Az igen komplikált és hivatkozásokkal teli törvény kezelése a leikus közönség számára teljesen lehetetlen, miért is nagy szálatot tesz a könyv mindenkinek, aki megakarja tudni, mi jár az özvegyeknek az új törvény szerint, mire tart hat igényt a hadiárva és milyen ellátást biztossá teszi a törvény a háború rokkantainak.

A könyv, amelyet a Népszava könyvkereskedése adott ki, 1 korona 60 f. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

HIREK.

Egy jóléti urasszony halála.

Goldberger Jónást, városunk egyik tekintélyes iparosát súlyos csapás érte. Stombaton hosszú szenvedés után meghalt áldott jólelkű felesége Goldberger Jónásné szül. Böhm Netti urasszony. A megboldogultat kedden délelőtt 10 órakor temették nagy részvét mellett. Goldberger Vilmos a „Gutenberg” nyomdávaltal találatajdonosa az elhunytban édes anyját gyászolja. A kedves családunk pedig a Miúdenhábi Isten adjon gyógyit a fájdalom elviselésére.

József főherceg — násznagy.

Még a doberdói harcokban történt, hogy Sera Demeter vitéz román katonai súlyos has sérült kapott és a front mögött a tábori kórházba került. József főherceg szokása szerint meglátogatta a sebesült katonát és ekkor szóbaállt Sera Demeterrel is. — József főherceg tréfásan így szólt a legutóbb: — Tancolok én még a te lakodalmodat! —

Sera Demeter meggyógyult sebesüléséből, újra a frontra került, ismét megsebesült, újra meggyógyult s most megint a harctéren van. Közben aztán eljegyzett egy leánnyal és megírta József főhercegnek, hogy házassodik, egyben pedig a régi ígért alapján meghívta a lakodalomra. József főherceg tábori tereztőlapon nyomban válaszolt Sera Demeternek ekképpen:

Táborhely. 1918. aug. 19.

Kedves vitéz fiam. A leveled megkaptam Szivemből örülök, hogy neked sebedet kihevered. Tudtam én, hogy a te vasakól elbir a halállal. Látdod e, megsgittet az Isten! Az ígíretmet öröm bevaltom; igen, én leszek a násznagyod ha a helyzet engedi, személyesen résztvevő és esküdni, ha pedig bármi ok gátolna, szeretett és kedvő vezérteket, Kratochvíl ezredes urat kérem meg, hogy helyettesítsen. Isten veled, ádvözöld nevében is a mátkádat.

József főherceg.

Sera Demeter októberben huszonnyel napi szabadságot kap és akkor illi meg a lakodalmat. Akár másztra is elmehet, mert József főherceg ezer koronát küldött neki ajándékul.

Leszerelik a 49 éves népfelkelőket is.

Az 51 éves népfelkelők után, akik királyi paranzsóra már régebben szabadságoltattak, szeptember 15-éig az 50 éves népfelkelők leszerelését is be kell fejezni. Ezzel kapcsolatban a hadügyminiszter rendeletet adott ki, melyben a 49 éves népfelkelők leszerelését hagyta meg a katonai hatóságoknak. A leszerelésnek minden mellékkörülményre való tekintet nélkül szeptember 15—30-ika között kell megtörténni.

A magyarországi dohánytermelés.

A magyar dohánytermelés úgy területben, mint az elért minőség szempontjából nagy visszafordást mutat. A legutolsó békévekben a dohányterület mintegy 80 000 hold volt, 1917-ben már csak 50 000. A holdankénti hozam 1913-ban 750 800 kilogramm, 1914-ben 700 000, 1916-ban 650 000, míg 1917-ben csak 450 000 kilogramm. 1916-ban már nagyon lehetett érezni a kertészhányt, valamint a munkaerőhiányt is. 1917-ben a háború termelési nehézségeken kívül a nagy szárazság folytán az előző évről is kisebb volt a termés. Az idei termés közepesen ígérkezik, de a tavalyit nem fogja meghaladni.

Báró Szurmay tőrök kitüntetésé.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a szultán a Medzsidi-rend nagy szalagját adományozta a kardokkal báró Szurmay honvédelmi miniszternek.

Mit kívánnak az ipariszkolai tanítók?

Semmi más, mint testet-lelket ölé szellemi munkáját után tisztességesebb díjazást.

U. i. az iparostanoncszkolai tanítók havi díja 54 K, azaz ötvennyolc korona. Ezért tartoznak a rakocitlan, nevetelen, viszont csórótól 16 órán keresztül tanítani akkor, amikor egy marhabajosár egy vásár után keves 50 koronát. Egy órávárog egy óráért 70 koronát s a városi elemzési Hin denburg hávai 1000 koronát a semmittevés nyges csoportosításáért.

Körvénnyel fordultak tehát a városi hatóságok, ahol vagy melánnyalgyál kérelmeket s meghallgatást nyerneq vagy becsut vesznek az ipariszkolától s keresnek kényelmesebb és jövedelmezőbb nappali foglalkozást. Nagyon helyesen.

Oszták nyaralók nem vihetnek ki élelmiszert.

Több esetben megtörtént, hogy az itt nyaraló oszták gyermekek és azok felügyelői itt tartózkodásuk idejét arra használták fel, hogy mindenféle élelmiszert szerezenek s azokat nagyobb mennyiségben hazaszempessétek. Erre vonatkozólag a közlelmiszeri miniszter rendeletet küldött a városok első tisztviselőinek, amelyben felhívja a figyelmüket erre a körülményre. A fennálló rendelkezések értelmében az ország határain kívül fekvő helyre utazó közönség szállítás engedély nélkül élelmiszerekből és más közlelmiszeri cikkekkel csupán oly mennyiséget vihet magával, melyre utazása három napi tartama alatt szükségbe nyúzik. Ezenfelvagy meghagyja a törvényhatóság első tisztviselőinek, figyelmeztesse a területen nyaraló oszták gyermekek felügyelőit és ki-szérít arra, hogy a gondjárka bizott gyermekek, mint ők maguk is az élelmiszerek összehárlásától és kiszállításának megkísérletétől tartózkodjanak, mert hazatartásuk alkalmával a határállomásokon podgyászaiat a legnyugodj elnőrzés mellett fogják megvizsgálni, s amennyiben abban nem engedtet mennyiségű élelmiszert találnak, azt az illetékes hatóságok eldobozzák.

Renlow-Kocka cirkusz Nagykanizsán.

Szombaton reggel ismét Nagykanizsára érkezik a kinttő Renlow-Kocka nagy cirkusz és este 8 órakor a Kazinyé- és Zrinji Miklóset utak sarkán levő postakertben megkezdik előadásainak sorozatát. — A Renlow Kocka cirkusz, mely országzsetre bántalmos képességek orszájinairól ismeretes, teljesben felirásított arátársítására, a legújabb világvárosi orfeum attrakciókkal jön, amelyek Nagykanizsán is igen nagy sikert biztosítanak részére.

A Soc. Missió patronage osztálya

munkáirát szept. hónapól kezdve minden hó harmadik csütörtökjén este 6 órakor az állami polgári fu- és leányiskola rajztermében tartja meg. Az egyesület legközelebbi munkájára f. hó 19-én volt, amelyre a t. tagokat meghívta, az érdeklődő nemozsvit hölygeknek és uraknak pedig szives megjelensét kérte az egyesület vezetősége. A munkaór programja a partfogók jelentése a próbára bocsátott fiatalokruakról s a jelentések kapcsán a szükségese feladók megbeszélése. — A fiatalokruak ügyneik tárgyalásain résztvevő partfogók kijelölése, felolvasás F. W. Foerster „Az élet művészeté” című munkából, végül Dr. Mutschbacher Edwin szakosztályvezető előadása volt.

Haláloset.

Egy ifjú élet, egy nyíló róza költözött el az élők sorából a szőlők és ismerők nagy fájdalmára. Most nyílt, csak most lelélt s a körülhellen hasál máris elragadta oda, ahonnet soha nincs visszatevés. — Kovács Ida, Kovács Miklós állami tanító bájos leánya az áldozat, kedv órok nyugalmat adjon az Ur, a bánatos szülők svávre pedig nyújtson gyógyító balszamoto az idők és mindenek igazgatója.

Elsőrangú biztosítói társaság egy új, népszerű biztosítási ágazat bevezetésére céljából helyben

vezérügynökséget

szándékozik létesíteni, melynek vezetésére és az üzletág terjesztésére alkalmas ur-embert keres

Ajánlatok „Fixum” jellegre Eckstein Bernát hirdetőjébe, Bucapest, VIII. ker., Erzsébet-körút 38. sz. küldendők.

„BERLIN“ IRODALOM.

Nagymozgó Nagykanizsán, Erzsébetter Szarvas-Szálloda.

Az újonnan átalakított modern nagytermében
minden nap tartatik előadás,

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legvilágogatottabb műsorra talál a t. közönség. Mindenik előadása a kinematografia legelsőrendű, legújabb s legremekebb alkotásaiból van összeállítva. Szébb és érdekesebb és tanulságosabb műsort sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóknban sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legvilágogatottabb s legértékesebb moziműsort mutatja be, finom művészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinél a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap fél 7 és 9 órakor. Vasár- és ünneppnap 3, 5, 7 és 9 órakor. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadáson való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeiket lehetőleg előre megváltani szíveskedjenek.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételei joga Irta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjáig ért. Mindenkinél érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészlről szigoruan tudományos, másrészlről könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatainak ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkesztő Andor József) vazlag tartalom, érdekes és aktuális képek egészíti ki. A kitűnő lapot mindenben ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15/c. — Előfizetési ár félévre 16 kor. Mutatványzámat készsággal küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Ujság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre tíz korona. „Világ-krónika“ val egyült tizenkét kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) Ugyanítt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Magyar Színpad. Budapest egyetlen színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variété- és mozi világából való érdekes közleményeken friss híreken és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi hírével is. — Eldíj számaiba Hereg, Ferenc, Molnár Ferenc, Nagy

Endre, Porcsolt Kálmán és mások írtak cikkeket, belső munkatársai a többi közt Harasnyi Zsolt, Rutkay György és Osorua Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatokat kezdtek benne a vidéki színházi forraságokról. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évadra 28 kor, egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest VIII. Rókk Szilárd-utca 18. Kivánatra egy héttig ingyen küld mutatványzámat.

A világháború minden mozzanatáról bõ, eredeti, megbízható, kimerítő

értésülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

A Z UJSAG

POLITIKAI NAPILAP olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	30 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	14 K. - f.
Egy hónapra	4 K. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSAG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut. 54. szám.

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvolák, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében.

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

CLUBSPECIALITÉ CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY MODIANO FELÜLMULHATATLAN

IGYÁZZUNK A VÉDJEGRÉ ?

C. S. Modiano

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deák tér 1.
Telefon: 162. — Hirdetéseink díjazásában szerint.
Hirdetéseink előre fizetendőek.

Főszerkesztő:
Kemény László

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 koron, negyedévre 2 koron 20 fillér. —
Egyenlő száma ára 24 fillér.

A spanyol betegség.

Erről az alattomos betegségről, amely most európaszerte javában grasszál, igen tanulságos cikket írt egy hírneves svájci orvosprofesszor, aki megszívlelésre érdemes tanácsokat is ad egyuttal a laikus közönség számára.

A mostani járványt illetően sokféle és igen eltérő nézet uralkodik a közönség körében, amely a spanyol náthának vagy spanyol betegségeknek nevezi azt, mintegy megkülönböztetésül az influenzától. Pedig az orvosok tisztában vannak afelől, hogy ez a mostani járvány nem egyéb, mint: influenzái grippe! Azaz, hogy mégis csak van valami különbség közöttük! Amíg ugyanis 1899-ben, amikor ez a betegség első ízben söpört végig Európán a családtagok egymás után kapták meg a betegséget, míg a mostani járvány a családtagok közül néhánynak megkímél és csak egyeseket támad meg. Nos, mi ennek a magyarázata?

Az orvosok 1889. óta több ízben megfigyelték, hogy a betegség különféle alakban szokott fellépni: ugyanabban a családban például az egyik családtag torokgyulladásban vagy tüdőgyulladásban, esetleg — ami pedig igen gyakori — szívkomplikációban betegedett meg, mégis többen

ideg- vagy izületi fájdalmakról panaszkodnak, sőt voltak esetek, amikor az orvosok ugyanabban a családban agyhártyalobot, gyomor- vagy bélhurutot, bégöröcsőt állapítottak meg, 38,5 fok láz mellett. Az első fellépések is és most is, feltűnő gyakoriak a különféle vérzések, cleinte rá sem hederítettek de csakhamar észre kellett venni — kiváltképpen a tüdő megbetegedése eseteiben — a betegség veszedelmes jellegét. A második évben már nem volt ilyen veszedelmes jellege a betegségnek. Nyáron nem igen hallani ugyan róla, de azért mondhatni, hogy az év minden szakában fordultak elő megbetegedések, csak hogy a laikus közönség más és más néven nevezte, így a nyári diarrhéák esetében elnevezték kolibászus — vagy újabban — kenyérmérgezéseknek. Azt azonban, hogy ilyenkor a legtöbb esetben lepedékes torokgyulladás is fel szokott lépni: csak az orvosok tudják. Mi ennek az oka?

A torokgyuladástól és hurutos betegségektől lábadozók ugyanígy a téli folyamán bacillus tartalmu nyálkaváladékait az utcán köpködték szét, ahol belepte a hó, az eső, amikor azonban szárazabb idők köszöntek be: az u.c.a. porában a hasadó gombák spórákat hoznak létre. Minél huzamo-

sabb ideig tart a szárazság s minél inkább felkavarja a szél az utca porát: annál több alkalom nyílik arra, hogy a fertőző anyag a légző és az emésztő szervekbe beúthasson.

Az egészséges test és speciálisan az egészséges nyálkahártya kitűnően tud védekezni az ellen, hogy a légző és emésztő szervekbe belekerüljön bacillusok befészkelődhessenek. Hogyha azonban a nyálkahártyák gyuladósok, tehát vörösen szineződöttek, a hajszálendéknek benne kitágultak: a bacillusok belekerülnek a véráramba s a vérben kitűnő talajt találnak a gyors szaporodásra. Ekkor már a beteg szervezet s az orvosok már régebben megfigyelték, hogy az influenza az embernek azt a szervét támadja meg, amely legérzékenyebb, a betegség iránt a legfogékonyabb. Ezért oly sokféle a betegség megnyilvánulása, amit komplikál még az is, hogy az influenza a már meglévő más betegségekhez is társulhat. Jellemző az influenzán a torokban fellépő pirosságon kívül, az a garatüregben kisebb-nagyobb terjedelemben mindig kimutatható, s nagyfokú levertség. Ép ez a bizonyoság annak, hogy a betegség a vérben van és nem lokális; nem szabad tehát könnyedén venni, noha a legtöbb esetben jóindulatú.

Új pályá előtt.

— B.-nak —

Az élet nagy, tágas útján
Új irányra fordult pályád,
Fol mese, dal, virág helyett
Komoly munka s küzdés vár rád.
Az ábrándok szép világja
Donafüffel szállt el tőled,
... Oda a múlt,
Hogy jövedel magad szőjed.
Nem barangoss kell fel löbbe,
Dandi kultus sem üdösöl.
Ruh az idő, te nem vagy boue,
Mi sem jó hát oacka körül.
Triss hó alatt a rétszajfák,
Ha sejtetek ládóléted,
Könnyjeikkél
Olvasztaudk a pihétek.
Nem hallatszik csengő kacaj,
Üres a ház ... Nem folytatom. ...

Émlékekkel nem lartlak föl,
Paladj balra új utadon,
Sbrazatód less gép sörgése,
Az üdösöd berregéssel,
Nagy örömmel
Az fogad majd, ha nem késel.

Új pályádon legy bohó, vig
S ha csüggednél érzed magad,
Gondolatban idesszel föl,
... De csak ekkor ... a mulatka.
Sőt nyereve haladj lovdob,
Héssáve egy sebb jövedre:
A jelenet
Aljon meg a balga, döre.

Deszrefen a gondolat:
Küszdelem az élet ara
S munkalokdís szeres babérf
Kinek-kinek honlokára.
S mint a vándor hús forradna
Krisztályosvet kéjjel issza,
Ha újára
Nyugodt szivvel néhét vissza:

Ha elered te is célod,
Felemel majd az öndatad:
Sima s rögsz ulon kellem
Meg én is az életutal,
Indulj tehát kedvvel, balra,
Ástérjen jó kiedialom
S köráltséd
Lengve szálló gondolatom.

A. G.

Dr. Mutschbacher Edvin bíró felolvasása.*

GYAKORLATI ÉS LELKEMRE MÉLY HATÁST TETT
KÉP jut eszembe, amikor gondolatom elszáll a valamikor csak mégis megérkezett béke ígért földjére. Az úriai hajó sok-sok kívándorló család, lért, asszonyt, gyermeket vitt, a duresemények tengerén telt hazája felé. — Kérdéssel néztek valamennyien egy pontra, ahol egy messziről odatévedett jéghegy emelkedett ki paratényire a vízből, ragyogón csillogva a napfény sugaraitól. A ritka látvány szemléletben elmerült észre sem vették, hogy az ágen sóiát, haragos fel-

*1918. évi szeptember hó 10-án a „Patronage”-ban tartott felolvasás.

A baktériológia kimutatta, hogy az influenza bacillusa, akárcsak a diftériáé, módosul illetve a virulenciája, azaz mérgező képessége időről-időre változik. Emelkezhetünk, hogy voltak olyan influenzajárványok, amikor a tüdőgyulladás a legtöbb esetben halált okozott, míg máskor ez a betegség aránylag könnyen gyógyult. Arra is emlékezhetünk, hogy az idén májusban és júniusban tartosn száraz időjárás volt, majd heves szélviharok dultak európaszerte. Azóta vagyunk elárasztva valamennyi bacillusokkal amiket azokat a szelek hoztak felénk és pedig azokat a bacillusokat, amely a mult téli veszedelmes indulatu influenza-járványából maradtak fenn. A később bekövetkezett nedves és hűvös időjárás előmozdította a hurutos betegségek kifejlődését, amelyek azután előkészítették a talajt a járvány befogadására, amely tehát elsősorban is a hurutos és a legyöngült szervezetet támadja meg.

Ami a betegség gyógyítását illeti: a cikkről orvosprofesszor megjegyzi, hogy az influenza — szerinte — a vér infekciója lévén, nem rendel lázellenes szereket. — Régebben antipyrin rendeltek az orvosok; csakhogy az antipyrin a többi lázellenes szer is (anilin-származékok) az influenza mérgetől legyöngyített szívet még jobban veszélyezteti s a kezelés mellett annak idején igen gyakori volt a halálos kimenetelű megbetegedés. Influenza ellen tehát az antipyrin szerek nem ajánlatosak. Akinek láza van: legott fekdjék ágyba, mert kü-

lönben az élete forog veszedelemben. A láznak lázellenes szerekekkel való elnyomása csak ónmítás, a láz csappan ugyan, de a betegség fennáll. Hogyha azonban a beteg belső antiseptikumot kap, amely átmegey a vérbe s ott a bacillusok vagy a kokkusok kifejlődését megakadályozza vagy éppen megöli azokat: a láz nyomban csökken, majd teljesen megszűnik s vele eltűnik a fejfájás, az általános levertség, ami már a javulás jele. Ilyen belső antiseptikum a kájomel (csak két nágip naponkint 0-05 mennyiségben felöltöttek), a kreosot (4 csöpp 100 gr. gummioldatban), tífusz és hányás eseteiben, továbbá hosszabb használatra I. O. Salol háromszor napjában. — Tüdőgyulladás esetén mindenekelőtt a szívet kell erősíteni (natr. benz. kámmorral és kreosottal).

A betegség csirjától megzisztított vérben rohamosan képződik az ellenmreg, amely a szervezetet sokáig immunness teszi, akárcsak a védőoltás, vagy a kiállott difteria a testet az egész életre mentesíti a diftériától: az influenza után azonban csak aránylag rövid ideig tart az immunitás.

A HUSZAS HÉTRE adakozni — illetve felülfizetni szivesek voltak.

II.

Szamek Adolf, Tóth József 5—5 K, Adler Miksa Pál, Dukász Lajos, Hoffmann Iszóné, Hacker Vilmos, Horváth Lajos, Horváth István, Kovács Géza, Németh Imre, Pitlerné, Pittner Margit, Rebnitzer

N., Radó Ernő, Schnitzer Géza, Sterneck Zsigmond, Weisz Klára, Weiszfeld Márk, Wilhelm Sámuel 4—4 K, Deutsch Béla 3 K, Aray postafőoszt, Boros Lajosné, Bek Somá, Berger Ador, Bedekovics, Basso Sándor, Falzer N., Gál Deszö, Goldstein Dániel, Gödörházi Lajosné, Golecz Ágoston, Horváth József, Hain Irma, Hirsch Gézáné, Haki Vilmos, Kraicsics László, Kisfaludiné, Markné, Nagy István, Németh Imre, Neumark Jenő, Ötvös, Steiner István, Tsaier Jánosné, Ütődé, Véber Mihályné, Bosearoly. Egy vasutas: 2—2 K., Horváth Ferenc; Magyar József, Szigei Sándor, Sarkadi Vilmo-né, Tóth István 1—1 K, Darvas János 2 K, Magukat megnevezni nem akaró adakozók 362 K 50 f., Breuer Lipót Bánokszentgy. 12 K, Deutch Gyula Körmend, Sipos Antal Körmend Körmend, Lányi László, Sates Vilmos Tapota, Topler Károly Károlyházaspúta, Schmiedeg Hermann Hermann Körmend, Hacker János Körmend, Neu Samu Körmend, Kovács Zsigmond Pölöske 10—10 K, Böszje Jenő lebes. Nagyrécsé. Reznicek József 5—5 K, Szágrisz János 100 K, Breuer Izidor Sano 300 K, Dénes Lajos, L., Práger Ferenc 200—200 Korona, Lichtenstein Albert Biznye 100 K, Berényi Árpád, Ádám Róbert 50—50 K, Kaster Miksa és neje, Fleiner Hugó 40—40 K, Lodner Nándor 25 K, Fonder Hugó és neje, Kreiner Gyula, Dr. Bätz Kálmán 20—20 K, Viola Józsefné 6 K, Sipos Deszö Zalaeg., Singer József, Somogyi Zsigmondné, Ström Ottó, Székely Ándor, Stern József, Weisz Deszö, Dr. Wéber Pál, Windisch Pepi; Weisz Deszö 20—20 Kor., Dr. Kőrös Endre, Papp 18—18 K, Dukász Dávid 17 K, Babócai Géza, Coehmeister Ilonka Letenyé, Grosz Magdus, Kír Antalné, Laubhaimer Álán 16—16 K, Deák Péter 15 K, Blumenschein Vilmos, Grosz Ferenc, Treiber Kálmán 12—12 K, Bilik Ferenc, Balogh Sándorné, Deutch Aranka 10—10 K.

(Vége köv.)

Adakozunk a „Vörös Kereszt”-nek és a katonák „Rokkant alapja” javára.

bők tornyosultak. Kifőrt a vihar s a birtelen felbőszült tenger félelmes erővel hánnya-vetette a hajót. Hiába foslított meg a kormányos minden erejét, hogy elkertlje a jégheggyel való összekötözést: a katasztrófa megtörtént, a hajó nagy lékét kapott. Sorsa meg volt pecsételve. Alig értek rá egy-két mentőcsónakot a vízre bocstáni, asszonyokkal és gyermekekkel zsutoltan. — A következő pillanatban a hajó összes férfi utasaival elérteit. A hős anyák, kiknek sikerült, míg a gyermekek csónakokba lettek helyezve, mentőövekkel ellátott magokat, előre látva, hogy a kis sakkák nem sokáig lesznek képesek ellentánni a vad hullámok pusztító erejének, gyermekeikre erősítették az öveket, hogy hogy pár órával később, miután az előrelátott szerencsétlenség bekövetkezett, csak apró gyermekek elaladt vagy kizszenvedett testecskéik uszátkal szanaszét a most már elesendesült vízen....

A népek tengerén is rémes vihar dúl ma, szegény, hazánk hajóját már ötödik éve hánnya irtóztatos erővel a felkorbácsolt ár és a nagy hányattalában oh, hányan estek és esnek még mindig áldozatul!

Eros férfiak, hős családok kinn a harczenén, gyenge nők, bus öregek és anyák itthon a súlyos gondok és nélkülözések következtében. És utánuk maradtak gondozatlanul, felügyelet nélkül itthagott gyermekeik tisz és százezer. Vajon mi sors vár rájuk?

Bocssának meg, Hölgyeim és Uraim, a miért szavamillan bizonyára elrontottam azt a vidám hangulatot, amely mostani évadunk első összejövetelét természetesen megelőzte. De a vihar, amelyben lünk, az általa okozott és a fiatalok erkölcsi

életét veszélyeztető pusztítások és a serdülő ifjúság birtelken szánatlánknak lelki eldurvulása és elveszése s a gondolat, hogy vajjon mi lesz a vihar után jut-talnak zsembe, Hölgyeim és Uraim, az elmondott szomorú s a fiatalok mindinkább fokozódó erkölcsi süllyése folytán a mai aggasztó helyzethez nagyon aggasztó képet.

Az erős apai kéz tövöltében, ma nincs aki féken tudja tartja a fiatalok nagy szenvedélyeit, — a kenyérkeresetre utalt anyák a szepetet és a meggyőzés szavával nem képesek gyermekeiket visszatartani a rossz úttól. A kellő felügyelet hiányához járul mint a fiataloknál kriminálisnak okozó tényezők, ma a gazdasági egyensúly teljes felbillenése. Egy-érett jésztó méreteket öltött a nyomor, másrészt az aránylag magas munkabérekhez jutott fiataloknálban a nagy kereset élvezetvagyakat öbrésztet, melyeknek féktelen kiélgetlőség éppen az imént említett felügyelet hiánya tette lehetővé. Azután az iskolai oktatás megszorítása és az iskolai fogyelemnek a tanítók és a munkaadók hadbaravonulása folytán meg-lazítása, — az utcai vilgítás korlátozása, ami az érszakos büncselekmények követéséhez nyújt kedvező alkalmat, továbbá a ponyva-irodalom és a moziki det-kív-dramák, háborus termékek, melyek a gyermekek és fiataloknál könnyen befolyásoló gondolatvilágban veszélyes reakciókat váltanak ki.

Vajon hová jutunk Hölgyeim és Uraim, hogyha a gyermekek és fiatalok erkölcsi veszélyeztető felsorolt körülményeket, melyekhez soroztatuk még a nyomorúságos gazdasági viszonyok, az alkoholizmus, a prostitúció, hatásaikban lehetőleg meg nem szűntetjük. — hogyha a talajt, melyből a fiataloknál admiráltlása oly bőségesen fakad, kellő gondozás alá

nem vesszük, szóval hová jutunk Hölgyeim és Urain, hogyha nem igyekszünk arra, hogy a fiataloknál korok kévesebb legyen az árny, a rom a lelkek országában, de több a napfény, a virág és az újjászületés?

Oda, hogyha ma majd Isten segítségével számba is a mostai véres barázdákbló a bökének váru-várt virága, akkor is a kevés napsgurában és a rósa gondozatlanul várakozó természetben nem fog állat-lal és bájjal tett-olyan terményök fejlődni, melyben igaz gyönyörűségünket találhatjuk, mert a társadalmi és nemzeti jólétünk és bökünk állandóan veszélyeztetni fogja az a sok gonoszter, aki mai kocs-mák körül állókodó, a közvagyon, fákat, kerteket pusztító, káromkodó, embertársainak jogait tisztelében nem tartó és hájmeresztő büncselekményeket lépten-nyomon elkövető gyermekek és fiatalokból válnak.

Mindennek bekövetkezését mi nem engedhet-jük Hölgyeim és Urain, az eljövendő bökét az erkölcsiileg betegek meggyógyításával, a lelkileg halott ifjak új életre támasztásával, a bün pocsoyálában el-budatlan fekvők felöbrésztésével s megerősítésével nekünk, itthon maradtoknak szilárdan és tartósan megalapozni kell, mert ha ez a nemzete nehezödő átkos háboru nem is tud végre érti, ha a milliórdokát örök anyagi javak pusztulása folyik is tovább és emellett értékben ki sem fejezhető erkölcsi vesztesé-günk is folyton nagyobb és nagyobb mérvet öltene, egyet nem szabad Hölgyeim és Urain teljesen elveszui engednünk, gyermekek nem szabad a létjén végkép lesiklani s ez gyermekeink erkölcsi.

E gondolatból áthatva már meg is mozdult a magyar társadalmi szíve, számos mentési akció indult meg kormány, egyesületek és magánosok részéről.

(Vége következik.)

Zalavármegye főispánjától.

A Zalaegerszegi szeptember hó 8-án tervezett népnépvel elhalasztása sokakban azon hiedelmek kellette, hogy a hadirokkant és árva alap megteremtése céljából indított egész jótékony mozgalom szünetel. Azért a vármegyei sajtó útján fordulok most mindazon megye bürokráciájához, lakozók, katonai szolgálat alól felmentettekhez és vagyonosokhoz, akik pénzadományait akár ezen okból akár azért, mert tévedésből személyhez szóló felszólítás nem kaptaik, hogy adományait akár közvetlen hivatalomhoz akár az illetékes kör vagy közölgő jegyző ur útján mielőbb hozzáknak juttatni sziveskedjenek, mert a törvényhatósági hadigondozó csak megfelelő alap birtokában tehet hivatalának eleget. Mindnyájunknak le kell hálnunk róunk azok iránt, akik a mi védelmünk közben rokkantak lettek, vagy segélyre szoruló árvaakat hagytak hátra.

Reményem, hogy felszólításomnak meg lesz a kívánt eredménye.

Zalaegerszeg, 1918. szeptember hó 16-án.

Bosnyák Géza
Zalavármegye főispánja.

HIREK.

Schamcschala altábornagy kitüntetése.

A hivatalos lap közli: Ófelsége elrendelte, hogy legfelsőbb dícsőrelismerése útjalog — a kardok egyidejű adományozása mellett tudott adatok az ellenességben vezetés és eredményes magatartása elismerésül Schamcschala Rész altábornagynak, egy hónapig yalaghadostály parancsnokának.

Schamcschala altábornagy kitüntetésére örömmel tölt el bennünket. Ő vezetés huszainak hadostály parancsnoka, aki a huszas dícsőségnek már ötödik éve közvetlen szemlélője és előmozdítója. Kemény harcvezető katoná, talpa magyar ember, de van szíve és lelke is, jóssága, szeretete, amivel különösen kedveltő tette magát. A nemcs altábornagy ez újabb kitüntetésre azma érdemesnek legfőbb elismerése, amelyeket újabb szerzett a trón és a haza körül.

Tábori lelkészek hősi halála.

Bjlik Imre tábori püspök körlevélben tudatja, hogy a legutóbbi olasz offenzíva alkalmával tizenegy tábori lelkész halt hősi halált. Kettő a harcokban esett el, kilenc súlyos sebbel körhízában szenvedett ki.

Halálozás.

A spanyolbetegezés ismét egy fiatal életet ragadott el Nagykanizsán. Schreiber Lajos tartalékos hadnagy, a kanizsai rendőrség detektívjének 24 éves felesége, született Tizedes Gizzi, a legújabb áldozat, akinél szintén tudgyulladás fejlődött a spanyolnáthából, majd ehhez a legutóbbi napokban egy vesélyes kelevény járult, mely operáció dacára úszkósodása ment át és szerdán hajóalban a viruló szűpségű fiatal asszonyka halálát okozta Schreiber Lajosnak két kis leánykaja is tudgyulladásban fekszik, akik közül a kisebbik — a 3 éves, — már túl van a krízisén, de a nagyobbik — aki 4 esztendő, — még igen súlyos és komoly az állapota. Schreiber Lajosné halálhíre, mely mindenkint megdöbbentett, városszerette a legmélyebb részvételt kellette.

Ópót a szegény iskolásgyermekeknek.

Az ország minden valamire való városában, ahol teljesebb vezetők állnak a közigazgatás élén, megindult a mozgalom aziránt, hogy a szegény gyermekek cipővel való ellátása s cipőjavító műhelyek berendezése miképpen volna lehetséges.

Kassa város agilis polgármestere Blánár Béla

pl. felhívta az összes iskolák vezetőit, hogy írják össze, hány tanuló szorlna cipőellátásra. Az összeírás megtörtént s ezer pár cipő szükséglet mutatkozott. A tanács a szükséglet fedezéséről akként óhajt gondoskodni, hogy a szükséges anyagot a kereskedelmi minisztériumtól kérelmezte. A költségek fedezésére 50 ezer korona kölcsönt vesz fel, melyből 35 ezer korona a közéletmezési jövedelméből nyer fedezetet Ugyancsak Blánár polgármester indítványozta s ingyenes cipőjavító műhely felállítását, mely nemes aktió a legnagyobb tetszéssel találkozott.

Nagy jó Uraink. Tán nálunk sem ártana hasonló gondoskodás, hiszen ezt a jövő nemzedékről való gondoskodás elve parancsolja. Ha annyi mindenne kerl pénz elpoescskólni, tán ezen ödvös dologra is lehetne valamieszköt keríteni.

Továbbá, amit tudjuk a Hadigondozó nagy műhelyében a hadiárak részére 15 ezer pár cipő készül, ebből tán Kanizsa is kaphatna valamit, hogy az a cipőtlen lerongyolódott árva és félárva kénytelenek ne legyenek cipőhiányában egész télen az iskolától távol maradni. Igen mőzdujunk meg mi is végre a nagy letargiából, hiszen a télenység nemcsak szegény, de megbősohatatlan bűnik is azoknak, akik tehetetlenek, cselekedhetetlenek, de vagy nincs érzékük hozzá, vagy a nagy kényelemszeretet miatt lustak arra, hogy végre megmozduljanak.

Az izz. templomban.

a sátoros önnepok utolsó napjai alkalmából az istentiszteletek a következő sorrendben lesznek megtartva: Folyó hó 27-én, pénteken, reggel fél 7 órakor sachris és ezt követőleg muszaf ima; délután 6 órakor esti ima; 28-án, szombaton, reggel 7 órakor sachris ima, halottak lelkiúdvért való imával Hazkari; délelőtt 10 órakor muszaf ima, szintén a halottak lelkiúdvért való imával; délután fél 4 órakor mincha ima, egy negyöd 7 órakor „Színchasz Tóra” esti ima; 29-én, vasárnap reggel 7 órakor sachris ima, délelőtt 10 órakor muszaf ima, délután fél 4 órakor mincha ima.

A hitközségi előjáróság ez uton is figyelmezteti a t templomlátogató közönöset, hogy a szokott templomi rend Sínchaszit órákor is szigoruan betartandó. Mindenki belépti jegy nélkül is bemehet ezáltal a templomba, azonban a földszintre csak férfiak, a karnatokra pedig csak nők. Beánygyermek a karnatokon foglalhatnak helyet; sügyermek a földszintre. Hat éven aluli gyermek nem bocsátanak be a templomba.

Repülés játékonysági ólokra.

Az ezát kereszlet az tervezti, hogy a rokkantak javára, a háboru után rövidbe és ho-zsabb replőkeket úgy Böcsből mint Bácsapestről rendezzen, a melyeken utasok hőlgyek és urak részt vehetnek. A társaság igazgatója Mező Sándor ur, a mult hetén a katonai hatóságok engedélyével már próbáképpen Wienből Krakóba, onnant Lembergbe és Kiewbe és vissza Wienbe replt, és a próbák kitűnően sikerültek Felvilágosításokkal szivesen szolgál a fentnevezett ur, Wien I. Bäckerstrasse 8. sz.

Uj ovónó.

Dr. Berezky Viktoré, ki hosszú éveken át a Nador-utcai ovodát vezette, súlyos betegsége miatt ezen állásáról lemondott. Az ovoda bizottság a megdöntött helyre Szabó Istvánó VI kerületi ovónó helyrezte be, ki vagy huszonhét év óta működött Kanizsán, helyébe pedig Mayerhoffer Franciskát Kanizsásra.

Szabó Istvánótt örömmel üdvözöljük körünkben, hiszen ő különben régi ismerősünk s valóban megérdemelte, hogy ezen kívánsága teljesedése menjen. Végre is a méltányosság egy hozza magával, hogy az idősebb működés ezylene óhaja elsőbbségben részesüljön, a kezdők óhájával szemben.

Pasztuló parkjaink

Igaz fájdalommal látjuk, hogy Tripammer Gyula alkotása mint egy tönkre mindenütt. Azok az apró parkok, amelyeket az utóké kereszteséssél teremtett szülőfőra iránt való szeretete, mind elhagyott s pusztulásnak indult. Talán a város mérnöki hivatala fordíthatna kevés gondot arra, hogy városunk és szűk kis részei megmaradnának továbbra is a város szépségére.

Ópót.

Már sokat irtunk róla. Ma ismét tölhegre vesszük. Nem mintha sok volna boldó, hanem mert hiányát érezzük. Nincs. Akárhogy is keressük. Talán városunk hatósága segíthetne rajtuk — hogy a tél hidege meizítél ne érjen bennünket.

Beiratások a tánciskolába.

A dorjanné Mayersberg Frida táncanárnó tánciskolájába a beiratkozások esztörtök, 26-ától esaközölhetők a Kaszinó épületében. A tanítás szombaton, f. hó 28-án kezdődik.

Fegyházzal büntetik az árdrágitókat.

A kormány a képviselőháiban tett indítványok és a munkásság sürgetésén után, végre elhatározta, hogy az árdrágitók ellen ezental a legnagyobb szigorral lép fel és az árdrágitást, melyet eddig csupán kihágásnak minősítettek, a miniszteri rendeletek értelmében ezental vétésnek, sőt esetleg büntetésnek tekintik és fogházzal, sőt fogházal büntetik. Zalay István, az igazságügyminisztérium VI. törvényelőkészítő ügyosztályának vezetője már régen foglatkozott ezzel a kérdéssel, s az árdrágitási törvény tervezete már készen áll. Szerinte az árdrágitás nem kihágás többé, hanem vétés, sőt súlyosabb esetben büntelt, melynek büntetése nemcsak elzárás, hanem fogház, börtön. feygház. Ez az intézkedés talán mégis esokenten fogja a visszaéléseket, mert ezt a büntetést kényserűségből is komolyabban kell vennők az árdrágitóknak, mert eddig nem volt a számukra semmi más, amittől félték, mint a saját-pellengércje, amelyet azonban a vártanuk pózával szenvedtek el. A törvénytervezet értesülésének szerint még az ősz folyamán tárgyalja a parlament. A rendőrségre nézve őrtási megkönynyebbedés fog jelenteni az új törvény, mert az árdrágitási eselekményeket a jövőendőben a járárbíróóságok és törvényszékek fogják tárgyalni.

Malom vám.

A kormány a malom által követelhető őrtási vámot a következőképpen állapította meg: finom liszt után 10 percent, durva liszt után 8 percent, dara után 8 percent és ezenkívül 2 percent a porlásra. Ezen r. ndelet áthágoit 6 hónapig terjedhető bírtónnel vagy 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fogják sújtani.

Számhámló kölcsön a kisgazdáknak.

Értesítésünk szerint az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kormány között tárgyalás folyik, hogy a háboruban megrokkant kisgazdák fölszűpségére a kormány ugyanolyan kamatmentes kölcsönt folyósítson, mint ezt a háboruban tönkrement és a harcúrtól visszakerző kiskereskedők és kisiparosok részére garantálta. Az utóbbiak tudvalevőn 80 millió korona kamatmentes kölcsönhoz jutnak, melynek engedelmezéséhez a minisztertanács is már hozzájárult. Az O. K. H. körülbelül 100 millió koronát kér a kormánytól a kisgazdák fölszűpségére.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

— N. V. Készönjté. A jövő számban olvasóink győnyűrségére hozzuk. Sok ádr.

— F. Verse nem közölhető, ha még egy kérti is pártfogásunk.

„BERLIN“

Nagymozgó Nagykanizsán,
Erzsébetter Szarvas-Szálloda.

Az újonnan átalakított modern nagytermében
minden nap tartatik előadás,

hol mindig a legújabb, legszebb és legérdekesebb s legváltozatosabb műsorra talál a t. közönség. Mindegyik előadása a kinematografia legelsőrendű, legújabb s legremekebb alkotásából van összeállítva. Szébb és érdekesebb és tanulságosabb műsort sem a budapesti, sem a bécsi nagymozgóokban sem lehet látni. A „BERLIN“ színház agilis igazgatója mindig a legújabb és legváltozatosabb s legérdekesebb moziműsort mutatja be, finom művészi ízléssel összeállítva. Azonkívül, hogy az előadásokat minél kellemesebb és élvezetesebb tegye kitűnő zenéről is gondoskodott. — A művészi színvonalon álló zenét egy elsőrendű zongoraművész szolgáltatja. Minden harmadik nap új remek műsor. A „BERLIN“ nagymozgó színház látogatását mindenkinek a legmelegebben ajánljuk. Előadások hétköznap 6 és 9 órák — Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9 órák. A m. tisztelt közönség szíves pártfogását és az előadásban való pontos megjelenését tisztelettel kéri

AZ IGAZGATÓSÁG.

Kérjük tisztelettel a n. é. közönséget, hogy jegyeket lehetőleg előre megváltani szíveskedjenek.

IRODALOM.

— A pápaválasztás jogtörténete és tétéles joga Irta: *Dr. Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely míg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával, élvezetes olvasmány. A világtörténelem jelentős mozzanatainak ismerete minden kultürember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— Az „Élet“ szépirodalmi és művészeti heti lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut. 15/c. — Előfizetési ár félve 15 kor. Mutatványszámot késszettel küld a kiadóhivatal.

— „Vasárnapi Újság“ minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság“ előfizetési ára negyedévre tíz korona. „Világ-kronika“ val egyúttal tízesét kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV., Nyélem-útea 4.) Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félve 2 korona 40 fillér.

— *Magyar Színpad.* Budapest egy-úttal színházi és zenei napilapja, az Erényi Nándor szerkesztésében megjelenő Magyar Színpad teljesen új formában, pompás aktuális művészi rajzokkal országos nevű kiváló írók közreműködésével jelenik meg és napról-napra a színház, zene, variété- és mozi világból való érdekes közleményeken friss híreken és pikáns pletykákon kívül külön foglalkozik a vidék színházi és művészi híreivel is. — Eddig számba Herceg, Ferenc, Molnár, Ferenc, Nagy

Endre, Porzolt Kálmán és mások irtak cikkeket, belső munkatársai a többi közt Harasnyi Zoltán, Rutkay György és Csörbe Andor, Nagy Endre saját rajzaival tarkított cikksorozatokat kezdett benne a vidéki színházi fűrészságokról. A Magyar Színpad előfizetési ára egy évtátra 28 kor., egy hónapra 3 kor. A kiadóhivatal Budapest VIII. Bókk Sallárd-utca 18. Kíváratra egy hétig ingyen küld mutatványszámot.

A világháború minden mozzanatáról

**bő,
eredeti,
megbízható,
kimerítő**

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSAG

POLITIKAI NAPILAP
olvasóinak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 56 korona.

Félve 28

Negyedévre 14 k. — f.

Egy hónapra 4 k. 70 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSAG KIADÓHIVATALA Budapest,

VII. Rákóczi ut. 54. szám.

Hangszereket és a legjobb huzóharmonikákat

I-sőrendű minőséget ajánlok a legolcsóbb árért.

Továbbá: Hegedűk, citorák, rézfuvóhangszerek, fuvalak, klarinettek, dobok, cimbalmok, beszélőgépek és lemezek nagy választékban kaphatók

Ifj. Wajdits József

hangszerkereskedésében,

NAGYKANIZSÁN, DEÁK-TÉR 1. SZÁM.

Mindenféle hangszerek javításra elfogadtatnak.

CLUBSPECIALITÉ CIGARETTAPAPIR ÉS HÜVELY
MODIANO FELÜLMULHATATLAN

IGYÁZZUNK A VÉDJEGYRE

C. D. Modiano